

Verkiezingsprogramma 2018-2022

Gemeente Roosendaal

WAARDEVOL

Januari 2018

ChristenUnie

+ Geef geloof een stem

Inleiding

ChristenUnie, partij in de samenleving

Verkiezingen gaan over mensen. Over u en over mij. Over onze ouders, onze kinderen, onze burens, de leerkracht op de school, onze werkgever en onze werknemers. Ze gaan over ons en onze manier van samenleven, onze leefcultuur.

Wij geloven dat mensen geschapen zijn door God en dat Hij ons aan elkaar gegeven heeft om samen te leven. Om een samenleving te vormen. De ChristenUnie gelooft dat het in onze samenleving om veel meer gaat dan om geld en bezit. Het gaat vooral om zinvol leven, vrijheid en veiligheid.

De ChristenUnie heeft een maatschappij voor ogen waarin mensen naar elkaar omzien en meer dan hun eigen belangen dienen. Kortom: een dienstbare samenleving. Om die samenleving mogelijk te maken is een overheid onmisbaar.

Geloof

De kern van onze identiteit is en blijft ons geloof in de Bijbelse boodschap over God, mens en schepping. Als volgelingen van Jezus Christus willen we daar in de politieke arena handen en voeten aan geven. Wij zijn een unie van christenen met een mooie boodschap en een hart vol geloof, hoop en liefde voor deze wereld, voor Roosendaal. Wij willen vanuit dat hart spreken en keuzes maken. En wij willen anderen uitdagen daarin mee te doen. Vandaar ons motto: **Geef geloof een stem!**

De ChristenUnie-politici maken deel uit van een beweging van maatschappelijk betrokken christenen die op tal van plekken in de samenleving hun geloof een stem geven. Die hun geloof niet bewaren voor de kerk of thuis, maar uitdelen in de maatschappij. Die bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen en samen te werken voor een betere samenleving.

Wij beseffen heel goed dat de overheid niet alle vraagstukken gaat oplossen. De samenleving is niet maakbaar. Maar de overheid is er volgens de ChristenUnie wel om het zwakke te beschermen en het sterke te reguleren, om zo vrede te stichten. De Bijbel roept ons op om recht te doen, trouw te zijn, en nederig de weg te gaan die God van ons vraagt. (Micha 6:8)

De ChristenUnie is een landelijke, christelijke netwerkpartij. Dat biedt stabiliteit. Onze lokale standpunten zijn niet ad hoc opgeschreven maar gebaseerd op onze christelijke uitgangspunten. Tegelijk biedt het feit dat de ChristenUnie actief is op alle niveaus van het openbaar bestuur uitstekende mogelijkheden om af te stemmen en om lokale zaken provinciaal of landelijk aan de orde te stellen (en andersom).

Een samenleving met toekomst

In Roosendaal gaat er veel goed. Het aantal banen is toegenomen, vrijwilligers zijn overal actief, er heerst een gezonde leef-en werkklimaat, de buurtpreventieteams zijn goed aanwezig en actief in Roosendaal en er is een goede start gemaakt met de verkregen gemeentelijke verantwoordelijkheid in

het sociaal domein. Volgens de geluksindex van de Atlas van de gemeente is Roosendaal zelfs 'de stad met de meest gelukkige mensen van Noord-Brabant'.

Tegelijk zijn er zorgen. Zo is de overlast van drugsgebruik en drugshandel het grootst in Roosendaal, maakt men zich zorgen over het aanbod van huishoudelijke hulp, is meer drukte in het stadshart van Roosendaal gewenst, voelt meer dan de helft van de Roosendalers zich wel eens eenzaam en kunnen maatschappelijk kwetsbare personen niet altijd de juiste zorg krijgen die ze nodig hebben.

In onze samenleving zijn normen en waarden niet vanzelfsprekend meer, de aanhoudende migratie van vluchtelingen plaatst ons voor grote uitdagingen. De hervormingen van het zorgstelsel zijn ingrijpend geweest en mensen dreigen tussen wal en schip te vallen. De manier waarop we met elkaar de samenleving vorm geven, staat meer ter discussie dan ooit. De ChristenUnie onderkent dit en vindt dat het daarom meer dan ooit belangrijk is om te geloven in een gemeente waar het niet meer gaat om 'ik' maar steeds meer om 'wij'. In een politiek van draagkracht en draagvlak. De ChristenUnie gelooft in een samenleving die is gebaseerd op naastenliefde. In de huidige tijd zien we echter dat meer sprake is van individualisme en eenzaamheid. Daarnaast wordt veel meer dan vroeger zelf verantwoordelijkheid gevraagd voor het regelen van ondersteuning wat vaak leidt tot teleurstelling en zorgen.

Daarom gaan wij met dit programma van hoop de komende verkiezingen in. Een programma met plannen voor Roosendaal dat laat zien dat de ChristenUnie wil bouwen aan een samenleving waarin iedereen meetelt. Wij investeren in zorg voor elkaar, in de cruciale rol van gezinnen, in een dienstbare en rechtvaardige overheid, in moreel leiderschap, in godsdienstvrijheid, in goede werk-, woon- en ontspanningsmilieus, in een duurzame economie en in een zorgvuldige omgang met Gods schepping.

Dit vatten we samen in onze kernboodschap.

De ChristenUnie:

- + Zorgt dat iedereen meetelt
- + Investeert in de toekomst van kinderen
- + Komt op voor (godsdienst)vrijheid

Zet je in voor de bloei van de stad waarin je woont, want de bloei van de stad is ook jullie bloei.
(Jeremia 29:7)

Inhoudsopgave

Inleiding	Pag. 1
Inhoudsopgave	Pag. 3
Hoofdstuk 1: Betrouwbare overheid	Pag. 4
Hoofdstuk 2: Veiligheid	Pag. 10
Hoofdstuk 3: Zorg	Pag. 15
Hoofdstuk 4: Gezin, jeugd en onderwijs	Pag. 27
Hoofdstuk 5: Werk en Inkomen	Pag. 32
Hoofdstuk 6: Kunst, cultuur en sport	Pag. 36
Hoofdstuk 7: Economie	Pag. 39
Hoofdstuk 8: Energie, klimaat en milieu	Pag. 43
Hoofdstuk 9: Wonen en ruimte	Pag. 47
Hoofdstuk 10: Mobiliteit	Pag. 52

Hoofdstuk 1: Betrouwbare overheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Bij de ChristenUnie staat de samenleving centraal. Een samenleving die niet het werk is van de overheid maar van de inwoners en maatschappelijke verbanden samen.

De gemeente heeft dus een bescheiden rol en heeft vooral als taak de kracht in de samenleving te versterken en staat daarom naast mensen. Om te wijzen op de eigen verantwoordelijkheid maar ook om mee te denken, te stimuleren en te ondersteunen waar dat nodig is. Dit vraagt om maatwerk: de een heeft die ondersteuning sneller nodig dan de ander. En voor kwetsbare mensen die het echt niet zelf of samen met anderen kunnen, biedt de overheid een vangnet.

Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid op een aantal belangrijke terreinen ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert.

1.1 Vertrouwen

Het vertrouwen in de politiek en in de overheid staat onder druk. De ChristenUnie ziet dat en neemt dat serieus. Wij zijn ervan overtuigd dat goed bestuur en sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving. Net zo belangrijk is een samenleving die zich realiseert dat een overheid niet alles kan oplossen en zelf ook verantwoordelijkheid neemt.

De ChristenUnie zet in haar werk in de gemeenteraad in op luisteren en samenwerken. Het wel of niet deelnemen in een coalitie is daarbij niet doorslaggevend. Het innemen van standpunten in de raad wordt primair bepaald door de uitgangspunten van de partij, die o.a. zijn vastgelegd in het programma. We willen betrouwbaar en constructief bekend staan in Roosendaal.

De ChristenUnie wil bijdragen aan het herstel van vertrouwen door:

- + Open, herkenbaar en betrokken aanwezig te zijn in Roosendaal.
- + In te zetten op goede relaties met inwoners en tussen openbaar bestuur en inwoners.
- + Eerlijk te zijn en geen beloftes te doen die niet zijn na te komen.
- + Er voor te zorgen dat politieke processen zoveel mogelijk in de openbaarheid plaatsvinden.
- + De bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente hoge prioriteit te geven.
- + Het onderwerp integriteit continu aandacht te geven:
 - Raad en college volgen elk jaar een training over integriteit zodat dilemma's regelmatig besproken worden.
 - De burgemeester is hoeder van de integriteit en daarmee ook vertrouwenspersoon voor raad en college. De burgemeester stelt een tweede vertrouwenspersoon aan, waarbij ervoor wordt gezorgd dat er altijd een man en een vrouw vertrouwenspersoon zijn.

1.2 De gemeente, dat zijn we samen

De ChristenUnie wil dat inwoners zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en - samen met anderen en de overheid - de zorg voor de samenleving oppakken. Onze gemeente moet op haar beurt dan wel open staan voor initiatieven van inwoners, maar ook voor initiatieven van instellingen, bedrijven en kerken. Vooral als die het algemeen belang op het oog hebben. Hierbij past een overheid die meedenkt, participeert, drempels verlaagt en faciliteert. De ChristenUnie stimuleert dat inwoners zichzelf organiseren in bijv. coöperaties en daarmee verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, zorg, lokale economie of wijkbeheer. Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om minder regels van de gemeente, om minder administratieve lasten en bureaucratie. Kortom, om een college en raad die durven los te laten.

De ChristenUnie wil vanuit het principe van Beginspraak inzetten op het meedenken van inwoners en platforms voorafgaande aan beleidsvorming in de raad. Burgerinitiatieven willen we daarnaast ruimhartig verwelkomen en participatie stellen we op prijs. Wel letten we erop dat de gemeenteraad vanaf het begin heel duidelijk is over de ruimte die er is voor burgerparticipatie. Dat steekt nauw. Aan de ene kant niet pas het gesprek aangaan als keuzes al gemaakt zijn maar ook geen ongecontroleerde inwonerparticipatie. Daarbij is oog voor inwoners die wellicht hulp nodig hebben om hun eigen belangen naar voren te brengen.

Inwonerpeilingen, experimenten met nieuwe vormen van vertegenwoordiging en andere manieren om inwoners te betrekken bij de besluitvorming moeten aanvullend zijn op het mandaat dat via de verkiezingen door de inwoners is gegeven. Juist bij belangentegenstellingen is het de gemeenteraad, die als hoeder van het algemeen belang, knopen doorhakt. Het lokaal bestuur blijft eindverantwoordelijk.

De gemeente heeft een aantal belangrijke kerntaken, zoals veiligheid, (jeugd-)zorg, maatschappelijke ondersteuning, ruimtelijke ordening en duurzaamheid. Zelfs bij die taken waar zij een primaire verantwoordelijkheid heeft, zoekt zij steeds zoveel mogelijk samenwerking met de samenleving.

Beginspraak: informele burgerparticipatie

De lage opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen in Roosendaal is een signaal van inwoners dat ze zich niet echt betrokken voelen bij het gemeentelijk beleid. Dat betere burgerparticipatie noodzakelijk is, daar is al algemene overeenstemming over. Zo is de gemeente Roosendaal begonnen aan het initiatief "Burgerakkoord". Ruim 1400 inwoners zijn gevraagd om vragenlijsten in te vullen om op deze manier onderwerpen bij de inwoners op te halen. Er zijn 12 onderwerpen uit gekomen waar de gemeente iets mee zou moeten doen. De bedoeling was dat de verschillende thema's uitgewerkt zouden worden door subgroepen, door inwoners die affiniteit hebben met het betreffende onderwerp.

De ChristenUnie ziet het initiatief van het Burgerakkoord als een begin naar een structurele vorm van betrokkenheid van de inwoner bij te vormen beleid. De ChristenUnie vindt dat burgerparticipatie een continu proces moet zijn, waarbij de focus eerst moet liggen op de relatie tussen de gemeente en

haar inwoners. Van daaruit kan je samen verder bouwen aan meer burgerparticipatie, dat begint bij Beginspraak. Bij Beginspraak wordt vanuit het gemeentehuis door ambtenaren informatie opgehaald. Deze taak kan het beste uitgevoerd worden zo dicht mogelijk bij de inwoners, in de kernen en de wijken, over concrete onderwerpen die spelen. Het kenmerkt zich door de informele-en vormvrije wijze van uitvoering. Maatschappelijke organisaties, verenigingen en inwoners kunnen op deze manier meedenken over nieuw beleid.

Door bijvoorbeeld informatieavonden te organiseren in de wijken en betrokkenen uit te nodigen, kan informatie opgehaald worden bij de inwoners en gebruikt worden bij bijvoorbeeld het voorbereiden van beleid en het formuleren van een startnotitie aan de gemeenteraad. In een startnotitie worden meerdere scenario's geschetst en op basis daarvan kan de gemeenteraad keuze maken voor de beleidskaders. Inwoners kunnen in deze informele fase wensen naar voren brengen, het geeft uitgangspunten voor de ambtenaren. Voorwaarde is wel de aanwezigheid van betrokken ambtenaren.

Door de beleidsvorming te starten met het in gesprek gaan met inwoners en organisaties, kan je als gemeente rekenen op draagvlak, nog voordat de formele besluitvormingsprocedure begint. Bij Beginspraak biedt je als gemeente een informele mogelijkheid aan inwoners en belanghebbenden om hun mening over concrete beleidsvoornemens kenbaar te maken. Wat de ChristenUnie betreft mag de gemeente sterker inzetten op deze vorm van burgerparticipatie en er een structureel onderdeel van de beleidsvormingsfase maken. De nadruk ligt hier op informeel. Na de informele Beginspraak begint de gebruikelijke besluitvormingsprocedure, met als onderdeel de inspraakprocedure.

De ChristenUnie wil dat inwoners en beleidsmakers dicht bij elkaar staan en meer in contact komen met elkaar. De ChristenUnie realiseert zich dat de gemeente Roosendaal hiermee voor een uitdaging staat. De invoering van Beginspraak is een proces en ChristenUnie Roosendaal wil zich graag inzetten om dit proces op rails te krijgen.

1.3 kernen als lokale gemeenschap

De ChristenUnie waardeert kernen, buurten en wijken als lokale gemeenschap en hecht aan het eigene en de vitaliteit van de lokale gemeenschap. Onze gemeente moet alle mogelijkheden benutten om bewoners van buurten (wijken/kernen) te betrekken bij zaken die hen raken. De combinatie van een grote stadse kern en verscheidene (kleine) kernen met verschillende omvang en eigenheid vraagt om specifiek wijken- en kernenbeleid. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat bewoners betrokken zijn bij hun eigen woonomgeving. De ChristenUnie wil wijken/buurten en dorpskernen eigen verantwoordelijkheid geven. De kracht van de gemeenschap is daarbij uitgangspunt. Buurtplatforms en verenigingen worden gefaciliteerd om hun belangen vertegenwoordigende rol te kunnen vervullen. Voorwaarde is, dat er een duidelijk draagvlak voor de vereniging in de wijk moet worden aangetoond. Voor een degelijk kernenbeleid is het noodzakelijk beleidsvrijheid te geven om kleine projecten slagvaardig te kunnen aanpakken.

Er moet makkelijke toegang zijn tot ambtenaren, raadsleden en wethouders. De ChristenUnie wil de inzet van de wijkteams en gebiedsadviseurs verder versterken.

Wethouders moeten goed contact houden met de gemeenschap door regelmatig werkbezoeken af te leggen of inloop uur te houden op verschillende plekken verspreid over de hele gemeente. Zie ook paragraaf 1.2 Beginspraak.

De ChristenUnie wil daarom:

- + Ruimte voor inwoners die verantwoordelijkheden op zich nemen (bijv. in coöperaties) op het gebied van duurzaamheid, energie, zorg, lokale economie of wijkbeheer.
- + Indieners van burgerinitiatieven worden niet van het kastje naar de muur gestuurd. De gemeentelijke organisatie hanteert hiervoor een eenvoudig systeem/loket.
- + Meer vertrouwen, minder regels: elk jaar komt het college met voorstellen voor regels die geschrapt, vereenvoudigd of samengevoegd kunnen worden.
- + Wijken krijgen meer eigen mogelijkheden om keuzes te maken die passen bij de wijk en zo mogelijk ook eigen budgetten.
- + Geen raadgevende referenda maar wel vroegtijdig open en eerlijk inwoners betrekken bij beleidskeuzes en/of grote ontwikkelingen.
- + Heldere procesafspraken bij burgerparticipatie.
- + De gemeente gebruikt bij schriftelijke communicatie met inwoners eenvoudig Nederlands (taalniveau B1). Ambtenaren worden hierop getraind.

Gemeentelijke samenwerking

Uitgangspunt voor de ChristenUnie is, dat de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie (ook wel bestuurskracht genoemd) voldoende moet zijn en blijven. Als deze bestuurskracht tekortschiet, is de gemeenteraad de eerstverantwoordelijke om te gaan zoeken naar versterking van deze bestuurskracht. De ChristenUnie kiest daarbij niet op voorhand voor fusie of samenwerken.

De ChristenUnie wil minder bestuurlijke drukte. Bestuurlijke samenwerkingsverbanden zoals gemeenschappelijke regelingen vragen een kritische houding. De ChristenUnie is niet per definitie tegen gemeenschappelijke regelingen, maar die dienen op z'n minst de mogelijkheid in zich te hebben dat de individuele gemeente eigen beleid kan blijven formuleren. Ook is belangrijk dat de raad zicht en controle houdt op besluiten die op basis van een gemeenschappelijke regeling genomen worden.

- + Keuzes voor schaalvergroting (samenwerking met andere gemeenten in allerlei gradaties) worden gemaakt op basis van inhoud, kwaliteit, draagvlak en herkenbaarheid.
- + De ChristenUnie steunt (het wettelijk mogelijk maken van) initiatieven die kaderstelling en controle rondom samenwerkingsverbanden versterken.
- + De raad maakt afspraken over hoe gemeenschappelijke regelingen vanuit de raad worden gevoed en gecontroleerd.

1.4 Financiën

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentemeester is van de beschikbare middelen. Structurele uitgaven, zoals voor wegen en onderwijshuisvesting, moeten kunnen worden betaald uit vaste inkomsten.

In de afgelopen periode is het takenpakket van de gemeenten flink uitgebreid. Hierbij zijn de financiële risico's toegenomen. De mogelijkheden deze op te vangen zijn gericht op efficiëntievergroting door integraal de taken die de gemeente heeft op sociaal gebied, in de openbare ruimte en op het terrein van veiligheid in te vullen. Daarmee is de noodzaak versterkt om alle risico's beter in beeld te brengen en te beheersen. Toekomstige generaties mogen niet worden opgezadeld met de gevolgen van slecht (financieel) beleid van hun voorgangers.

Politiek is kiezen

Het begint allemaal met het inzichtelijk maken in de begroting en jaarrekening welke prestaties voor de beschikbare financiën worden uitgevoerd en zijn gerealiseerd. Het is van belang dat de begroting en prestaties zodanig zijn geformuleerd dat ze makkelijk vergelijkbaar zijn met de gegevens van andere gemeenten. Publieke middelen zijn per definitie schaars; er zijn altijd meer wensen dan er geld beschikbaar is. Onze gemeenteraad moet zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen kunnen afwegen. Bij bezuinigingen moeten de posten die te maken hebben met de nood van individuele inwoners, zorg, veiligheid, beheer en onderhoud van bestaande voorzieningen worden ontzien. De nieuwe voorschriften voor begroting en jaarrekening zijn gericht op transparantie en betere vergelijkbaarheid met andere gemeenten.

Onze gemeente koopt duurzaam in. Keuzes en resultaten zijn meetbaar.

Onze gemeente als ambtelijke organisatie moet blijven werken aan doelgerichtheid en efficiëntie.

- + Nieuwe lasten toetsen aan het 3xO-criterium (Onvermijdelijk, Onvoorzien en Onuitstelbaar).
- + Structurele lasten dekken met structurele middelen.
- + Bij investeringen de hieruit voortvloeiende onderhouds- en beheerlasten gelijktijdig volledig verwerken in de begroting.
- + onderschrijvingen op (investerings-)kredieten direct terug laten vloeien naar de betreffende bestemmingsreserve.
- + Tegenvallers in lasten en baten in beginsel binnen het desbetreffende programma opvangen.
- + De ChristenUnie is voor experimenten met burgerbegrotingen waarbij het budgetrecht van de raad overeind blijft.
- + De lokale lastendruk stijgt in principe niet meer dan de inflatiecorrectie.
- + De dienstverlening van de gemeente (o.a. leges) zijn zover mogelijk kostendekkend. Bij inkoopbeleid zijn in Roosendaal duurzame criteria een harde eis. (fair trade, social return on investment en maatschappelijk verantwoord ondernemen en door het mogelijk te maken dat (zorg)inkooporganisaties cao-lonen kunnen volgen.)
- + Alleen nieuwe wijkhuizen erbij als er grote vraag naar is en andere mogelijkheden ontbreken.

- ⊕ De gemeente moet meer mensen in vaste dienst nemen en minder werk uitbesteden. Dit is bevorderlijk voor de continuïteit van dossiers, kennisopbouw en kennisbehoud.
- ⊕ Bezuinigen door kritisch te zijn op:
 - Bekostigen van 'prestigeprojecten'.
 - De inhuur van externe projectmanagers, adviesbureaus e.d.

1.5 Privacy, Bescherming van persoonsgegevens

Voor een goede vervulling van de toegenomen wettelijke taken en verplichtingen heeft de gemeente de beschikking over veel gevoelige persoonsgegevens. Het koppelen van gegevens is nodig om snel de juiste zorg te kunnen leveren. Onduidelijke privacyregels leiden ertoe dat zorgverleners de veilige kant kiezen en daarmee goede hulpverlening in de weg staan.

Voor het vertrouwen in de overheid is het tegelijk van het grootste belang dat zorgvuldig met deze gegevens wordt omgegaan. Inwoners hebben daar recht op: het recht op bescherming van persoonsgegevens is een grondrecht en moeten daarom goed geïnformeerd zijn over wat er met hun gegevens gebeurt.

De belangrijkste regels voor de omgang met persoonsgegevens zijn neergelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en verder uitgewerkt in o.a. de Wmo en de Jeugdwet. Vanaf 25 mei 2018 geldt in alle EU-lidstaten één privacywet: de AVG. Deze wet legt onze gemeente de verplichting op om aantoonbaar alles in orde te hebben voor wat betreft de bescherming van persoonsgegevens.

- ⊕ Elke medewerker van de gemeente die gevoelige persoonsgegevens verwerkt volgt een privacytraining of heeft een dergelijke training gevolgd.
- ⊕ Medewerkers in het sociaal domein ontvangen werkinstructies om een zorgvuldige omgang met gevoelige persoonsgegevens te waarborgen.
- ⊕ Medewerkers in het sociaal domein wijzen cliënten zowel schriftelijk als mondeling op hun rechten op het gebied van privacy.
- ⊕ Het vergroten van het privacybewustzijn in onze gemeentelijke organisatie moet een belangrijk onderdeel uitmaken van de werkzaamheden van de privacy officer en/of de Functionaris voor Gegevensbescherming.
- ⊕ Onze gemeente heeft heldere privacystatements.
- ⊕ Niet de angst voor boetes, maar een intrinsieke motivatie om zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens moet de basis vormen voor het voldoen aan privacywetgeving.

Hoofdstuk 2: Veiligheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Als inwoner van Roosendaal wilt u veilig kunnen leven. Helaas is dat niet vanzelfsprekend. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden.

Elke buurt of wijk heeft een eigen aanpak nodig en inwoners moeten betrokken zijn bij het formuleren daarvan. Juist inwoners, winkeliers, scholen, politie en woningcorporaties dragen bij aan goede buurten. Dat zijn buurten waarin jongeren veilig naar school gaan en ruimte hebben om te spelen, waarin ouders met een gerust hart wonen, werken en winkelen en waarin ouderen zonder zorg over straat kunnen, actief kunnen zijn en nog voluit van het leven kunnen genieten.

2.1 Een veilige samenleving

Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie haar hart voor de samenleving. Hard waar het moet, zacht waar het kan, maar altijd met een hart. De ChristenUnie heeft aandacht voor slachtoffers en hun omgeving en stimuleert een effectieve, op herstel gerichte, aanpak van daders. Inwoners willen zich veilig voelen in hun eigen leefomgeving. Kleine irritaties, zoals foutparkeren en zwerfvuil, maar ook grotere vraagstukken, zoals overlast van verwarde personen, criminaliteit en illegale wietplantages, geven inwoners een onveilig gevoel. Het is belangrijk dat gemeenten dit in een vroegtijdig stadium signaleren. Dat vraagt om ogen en oren in de wijk, onder meer van de politie en van gemeentelijke handhavers.

De gemeente stelt een integraal veiligheidsbeleid vast, dat gebaseerd is op onderzoek en ervaringen in de verschillende buurten. Betrokkenheid van inwoners en organisaties is van groot belang bij de analyse van veiligheidsproblemen en bij het stellen van prioriteiten bij de oplossing daarvan.

In een veiligheidsplan staan doelen en verantwoordelijkheden van de organisaties die in samenwerking een rol spelen bij veiligheid. De gemeenteraad moet een stevige vinger aan de pols houden bij beleid dat naar de veiligheidsregio is verplaatst.

De ChristenUnie wil dat het integraal veiligheidsplan zo tijdig door de raad wordt vastgesteld, dat de gemeente invloed kan uitoefenen op het vaststellen van de prioriteiten voor de politie.

Minstens één keer per jaar moet er overleg zijn tussen gemeenteraad, burgemeester, politie en openbaar ministerie waarin gesproken wordt over resultaten. Daarbij wordt ook verslag gedaan van de inzet van mensen en middelen, onderlinge samenwerking, aanrijdtijden e.d. van politie, brandweer en ambulances.

Inwoners worden, als oren en ogen van de politie, actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. De ChristenUnie vindt de ontwikkeling van de buurtpreventieteams zeer positief. Ook het gebruik van WhatsApp-groepen in de wijk kan verder gestimuleerd worden.

Cameratoezicht is een prima middel, maar de ChristenUnie wil het beperkt (proportioneel) toepassen en inbedden in goede wetgeving (privacy) en in een goede cyclus van beleid, uitvoering en evaluatie. De ChristenUnie stimuleert dat inwoners gemakkelijk melding kunnen maken van overlast en van crimineel gedrag, waarbij de politie contact legt met de melder over de resultaten. De mogelijkheid van het anoniem aangifte doen, biedt inwoners in sommige gevallen veiligheid, maar is nog

onvoldoende bekend. De ChristenUnie vraagt om voorlichting over deze mogelijkheid.

De ChristenUnie hecht aan de rol van de wijkagent als aanspreekpunt voor inwoners in de wijk en zijn coördinerende taak naar andere agenten en de gemeente toe om problemen in de wijk concreet aan te pakken.

- ⊕ Het veiligheidsgevoel van inwoners moet omhoog, inwoners zijn betrokken bij de veiligheid in hun omgeving.
- ⊕ Er wordt ingezet op extra beschikbaarheid en zichtbaarheid van de wijkagent en toezicht & handhaving.
- ⊕ Inwoners worden (eventueel per wijk) betrokken bij het opstellen van het veiligheidsplan en de prioriteiten.
- ⊕ Bestrijding van 'kleine' criminaliteit moet serieus aangepakt worden.
- ⊕ De burgemeester zorgt voor lage drempels voor het doen van (anoniem) aangifte en voor goede terugkoppeling door politie.
- ⊕ Er is een actieplan criminele jongeren. Hard optreden en tegelijk perspectief bieden zijn uitgangspunten. Ouders en het onderwijs spelen een belangrijke rol.
- ⊕ De kosten van vandalisme worden verhaald op daders. De gemeente publiceert regelmatig de resultaten hiervan en de omvang van de schade ten gevolge van vandalisme door middel van een 'vandalismemeter'.
- ⊕ Betrek inwoners bij veiligheid in hun directe omgeving d.m.v. Buurtpreventieteams en Buurtpreventie Apps.

Drugs en drank

Mensen zijn te waardevol om in drugs, drank, gokken of prostitutie zichzelf, hun vrijheid en waardigheid kwijt te raken. De ChristenUnie wil het gebruik van drugs en alcoholmisbruik actief tegengaan en streng optreden bij overlast. Signalen uit de buurt moeten hierbij zwaar wegen. De ChristenUnie wil dat de strijd tegen drankmisbruik gevoerd wordt samen met scholen, ouders, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen.

De ChristenUnie is tegen het gedoogd telen van wiet door de gemeente en is geen voorstander van experimenten hiermee in Roosendaal. Wiet is en blijft een verboden middel. Door het wietgebruik tegelijkertijd wel te gedogen geeft de overheid een dubbele boodschap af. Door middel van regulering zal slechts een deel van de hennep niet door criminele netwerken worden geproduceerd en verhandeld. Daarnaast zullen degenen die nu de illegale markt en daarmee de (lucratieve) export beheersen, deze niet zonder slag of stoot prijsgeven.

De gemeente moet meer doen tegen het toenemende gebruik en de groeiende acceptatie van synthetische drugs. Het dumpen van drugsafval levert enorme milieuschade op en gaat gepaard met illegaliteit en criminaliteit. Er moet meer politiecapaciteit vrijgemaakt worden voor de bestrijding van het dumpen van drugsafval.

De ChristenUnie vindt dat in de gemeente Roosendaal hard opgetreden moet worden tegen handel in drugs, illegale hennepkwekerijen en alle overlastvormen die dat met zich meebrengt. Growshops worden verboden. De leefbaarheid in de wijken en het veiligheidsgevoel van onze inwoners staan voorop.

Brabantse wiet is grotendeels bestemd voor de export. En dit zal niet veranderen na het openstellen van coffeeshops of de legalisering van de wietteelt. De criminaliteit rondom de drugsproblematiek zal hiermee niet verholpen worden. Juist de gedoogcultuur heeft eerder geleid tot de toename van deze zware criminaliteit. Daarom is de ChristenUnie tegen de opening van coffeeshops.

De overlastproblematiek die veelal gepaard gaat met alcohol- en drugsgebruik, vraagt een integrale aanpak vanuit zorg en repressie. De ChristenUnie wil dat de gemeenteraad een principe uitspraak doet dat al het beleid gericht dient te zijn op het uitbannen van zowel soft- als harddrugs. Voor grote groepen is het effect van drugsgebruik op de gezondheid zo desastreus dat het uitbannen van deze middelen een zegen zou zijn. Gelet op het feit dat uit onderzoek gebleken is dat inwoners van Roosendaal veel overlast van de drugscriminaliteit ervaren, wil de ChristenUnie dat de gemeente Roosendaal zich in de regio/provincie sterk maakt voor een taskforce drugs om druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.

De ChristenUnie ziet jongeren graag gezond opgroeien en zal daarom initiatieven ondersteunen die gezond gedrag stimuleren. Gok-, game- en drankverslaving bij jongeren willen we tegengaan. Afkickprogramma's dienen geen wachtlijsten te hebben en verslaafden die afkicken, moeten ruimhartig de kans en eventueel een herkansing krijgen om af te kicken.

- ⊕ De ChristenUnie vindt dat in de gemeente Roosendaal hard opgetreden moet worden tegen handel in drugs, illegale hennepkwekerijen en alle overlastvormen die dat met zich meebrengt.
- ⊕ ChristenUnie tegen de opening van coffeeshops.
- ⊕ De ChristenUnie is tegen (experimenten met) het gedoogd telen van wiet door de gemeente.
- ⊕ De vestiging van nieuwe casino's en gokhallen moet voorkomen worden.
- ⊕ De gemeente organiseert (zo nodig samen met andere gemeenten) voldoende toezichtcapaciteit voor de Drank- en Horecawet. De gemeente gebruikt hiervoor regelmatig mystery guests.
- ⊕ De gemeente moet meer doen tegen het toenemende gebruik en de groeiende acceptatie van synthetische drugs. Meer politiecapaciteit voor de bestrijding van dumpen van drugsafval.
- ⊕ De gemeente Roosendaal maakt zich in de regio/provincie sterk voor een taskforce drugs om druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.

Prostitutie

Prostitutie is geen gewoon beroep. Mensen zijn te waardevol om te werken in de prostitutie. Criminaliteit, mensenhandel, uitbuiting, eenzaamheid en andere sociale problemen zijn de schrijnende werkelijkheid achter de schone schijn. Wij willen dat de gemeente zorg draagt voor voldoende hulp- en uitstapprogramma's voor prostituees. Prostitutiecontrole en controle door de GGD vindt structureel

plaats, ook om prostituees te kunnen benaderen om hen te bewegen met behulp van een uitstapprogramma, het werk in de prostitutie achter zich te laten.

Met de verschuiving van prostitutie van de clubs en bordelen naar het thuiswerken/via internet diensten aanbieden, neemt de onzichtbaarheid van de prostitutiebranche toe en daarmee ook het risico op illegaliteit, uitbuiting en mensenhandel.

Onder jongeren speelt sexting en grooming een steeds grotere rol. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat ouders en scholen samen optrekken als het gaat om voorlichting en hulpverlening.

- ⊕ Wijkteams/professionals volgen een training om loverboysituaties en gevallen van mensenhandel (thuisprostitutie) in de wijk te herkennen en maken afspraken met de politie over handhaving, melding en begeleiding.
- ⊕ Op scholen wordt, zowel aan de ouders als aan jongeren, voorlichting gegeven over sexting, grooming en loverboys.
- ⊕ Roosendaal investeert in uitstapprogramma voor prostituees (in clubs en zelfstandig werkend) ook als het Rijk daar geen middelen voor beschikbaar stelt.
- ⊕ Wij willen een uitsterfbeleid voor bestaande seksinrichtingen en de vestiging van nieuwe voorkomen.
- ⊕ De gemeente Roosendaal zorgt voor een veilige opvang voor slachtoffers van loverboys, pooiers en mensenhandelaren.
- ⊕ Meer aandacht voor de aanpak van loverboys/mensenhandelaren, met inzet op vroegsignalering. De zorgcoördinator vormt een belangrijke schakel tussen de zorgketen en de strafrechtketen.

Mensenhandel en uitbuiting

Mensenhandel komt niet alleen in de prostitutie voor maar ook in de horeca, de agrarische sector en productiewerk in de vorm van economische uitbuiting. Alle mogelijkheden om mensenhandel en uitbuiting tegen te gaan, moet de gemeente benutten. Dat betekent dat de verschillende gemeentelijke diensten goed samenwerken en alert zijn op signalen van mensenhandel en daarbij samenwerken met de partners zoals politie en OM.

Radicalisering

Radicalisering vormt een bedreiging voor de manier waarop wij in Roosendaal in vrijheid en veiligheid leven. Het ontstaat als personen of groepen opvattingen ontwikkelen die haaks staan op de democratische rechtsorde en bereid zijn daar in de praktijk consequenties aan te verbinden. Naast het beschermen van de samenleving, heeft de overheid ook een taak bij het beschermen van de individuele (minderjarige) burger. Aanpak van radicalisering bestaat daarom tegelijk uit het weerbaar maken van individuen tegen radicaal gedachtegoed. Vooral jongeren die op zoek zijn naar hun plek in de samenleving zijn kwetsbaar. Het is daarmee niet alleen een veiligheidsvraagstuk maar ook een maatschappelijk vraagstuk. De ChristenUnie wil een integraal beleid om radicalisering tegen te gaan.

- ⊕ In onze gemeente is er integraal beleid om radicalisering tegen te gaan.

- ⊕ Het versterken van bewustwording bij ouders en directe sociale omgeving is een eerste stap naar het bespreekbaar maken.

Ondermijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld

Gemeenten moeten zich bewust zijn van de invloed van grootschalige criminele organisaties, o.a. op de ontwikkeling van het onroerend goed in onze gemeente. Criminelen gebruiken vastgoed om crimineel verkregen gelden wit te wassen. Door een oplettende houding van gemeentebesturen en inwoners kunnen zij deze ontwikkelingen op het spoor komen.

Bijvoorbeeld door aandacht te schenken aan het gebruik van winkelpanden (kap- en massagesalons) of horecapanden die aanwezig zijn op een manier die nauwelijks rendement kan opleveren. De ChristenUnie wil dat de anonimiteit van oplettende inwoners gewaarborgd wordt.

- ⊕ De gemeente Roosendaal komt met een plan van aanpak 'Ondermijning' ter bestrijding van verwevenheid boven- en onderwereld en daarmee aanpakken van de georganiseerde (grootschalige) criminaliteit.

Hoofdstuk 3: Zorg

Waar staat de ChristenUnie voor

De ChristenUnie gelooft in een samenleving die is gebaseerd op naastenliefde.

Bijna iedereen maakt deel uit van een of meerdere netwerken van mensen, zoals gezinnen, klassen in scholen, vriendengroepen, de straat en de buurt, online netwerken en sociale media. Tegelijk is er sprake van individualisme en van eenzaamheid en zijn er mensen die niet mee kunnen komen.

We hebben een periode van grote bezuinigingen en hervormingen gehad waardoor inwoners veel meer dan vroeger zelf verantwoordelijk zijn geworden voor het regelen van ondersteuning. Dit heeft geleid tot samenwerking en creatieve oplossingen, maar helaas ook tot teleurstelling en zorgen. Er zijn ook mensen tussen wal en schip beland. De ChristenUnie blijft inzetten op een participatiesamenleving; het is belangrijk dat mensen elkaar als het kan helpen en voor elkaar zorgen. Tegelijk moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan mensen, die het niet op eigen kracht redden.

De ChristenUnie wil in Roosendaal bijdragen aan een samenleving waarin iedereen ertoe doet en mee kan doen. De gemeente Roosendaal heeft in de afgelopen periode veel meer taken gekregen en dus een grote verantwoordelijkheid als het gaat om de zorg voor kinderen, jongeren en kwetsbare inwoners. Niet alles in dit proces is goed gegaan, maar de ChristenUnie steunt de veranderingen omdat het goed is om een samenhangend zorg- en preventieaanbod zo dicht mogelijk bij onze bewoners te organiseren.

Uitgangspunt van de ChristenUnie is dat elk mens waardevol is en dat die waarde niet afhangt van prestaties, gezondheid, seksuele geaardheid, afkomst, levensovertuiging, leeftijd, 'gewenstheid' of geluk. Al het leven, in gaafheid en gebrokenheid, verdient het om tot ontplooiing te komen, te participeren, om te worden beschermd en om zorg te ontvangen als dat nodig is.

3.1 Volksgezondheid

Gezondheid is van invloed op prestaties op school, op het werk en in de maatschappij. Een gezonde leefstijl is eerst en vooral een verantwoordelijkheid van mensen zelf, maar gaat ook de maatschappij aan. Door te investeren in preventie zorgen we ervoor dat mensen (langer) gezond blijven. Wij willen dat jongeren gezond en vrij van verslaving opgroeien. De gemeente Roosendaal gaat door met het project Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG).

3.2 Zorg voor kwetsbare inwoners

De ChristenUnie is groot voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd. Zorg op een menselijke schaal en met een menselijk gezicht. De komende jaren zal de gemeente vol

moeten blijven inzetten op het weghalen van de schotten tussen hulp, zorg en participatie en het voorkomen en verminderen van bureaucratie. De ChristenUnie wil dat er gedacht wordt vanuit de zorgvraag van inwoners. Medewerkers die namens de gemeente gesprekken voeren met hulpvragers (bijvoorbeeld in (sociale) wijkteams en keukentafelgesprekken) krijgen mandaat om toezeggingen te doen over schuldhulpverlening, indicaties voor respijtzorg (respijtzorg biedt mantelzorgers de mogelijkheid hun zorgtaken tijdelijk aan een ander over te dragen, waardoor zij de zorg beter kunnen volhouden), Wmo-voorzieningen en jeugdhulp. Alleen dan wordt integraal indiceren mogelijk.

- + Bij aanvragen van inwoners voor ondersteuning door de gemeente wordt een gesprek gevoerd met de aanvrager, samen met andere gezinsleden, mantelzorgers of een onafhankelijke cliëntondersteuner.
- + Integrale afwegingen worden gemaakt in één beschikking voor zowel Wmo, jeugdhulp, participatiewet, minimabeleid enz.
- + De aanvrager wordt indien gewenst actief ondersteund door een deskundige hulpverlener bij het formuleren van een hulpvraag en bij het kiezen van de juiste oplossingen.
- + Het aanbieden van een familiegroepsplan moet worden opgenomen in de lokale (Wmo-) verordening of actief worden aangeboden.
- + Het is van belang dat de zorgvrager keuzevrijheid heeft t.a.v. de zorgaanbieder.
- + Een persoonsgebonden budget (pgb) is één van de instrumenten om passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen. De ChristenUnie wil dat het pgb-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is.
- + Er is structureel overleg tussen kerken (diaconieën) en de gemeente om kerken een volwaardige plaats te geven in de sociale structuur van de stad/het dorp/de wijken.
- + Een eigen bijdrage voor zorg/ondersteuning mag nooit leiden tot zorgmijding.
- + Stapeling van eigen bijdragen is een ongewenst effect dat moet worden voorkomen.
- + De ChristenUnie wil meer hergebruik en delen van (zorg-)middelen.
- + Onze gemeente werkt in overleg met onderwijs, bibliotheken, wijkteams of andere organisaties en instanties die expertise hebben aan de aanpak van laaggeletterdheid en stimuleert ouderen en andere vrijwilligers hierbij actief te zijn.
- + De gemeente organiseert een onafhankelijke ombudsfunctie, die kan bemiddelen tussen cliënten en gemeente.

Zie ook pagina 24 "Zorgen om Zorgval".

3.3 Opvangvoorzieningen en begeleiding naar een woning

De gemeente heeft de verplichting mensen die door wat voor oorzaak dan ook geen dak boven het hoofd hebben, opvang te bieden. Opvang heeft als doel te voorzien in

basisbehoeften, mensen tot rust te laten komen en vervolgens te begeleiden naar noodzakelijke hulp en uiteindelijk weer naar zelfstandigheid. Personen die niet zelfredzaam zijn en dak/thuisloos worden, moeten zo snel mogelijk een woning aangeboden krijgen en ondersteund worden door ambulante begeleiding. We moeten naar deze mensen omzien en hen uitzicht geven op een stabielere toekomst. Iedereen telt mee.

Daklozenopvang

Iedereen kan dakloos worden, arm of rijk. Dat kan gebeuren door een verandering in je maandinkomen, een echtscheiding, psychische problemen zoals een depressie of uit het huis worden gezet door familie. Mensen met lichte problemen die in Roosendaal dak/thuisloos worden, kunnen thans terecht in een opvang in Bergen op Zoom, als centrumgemeente. Voor iemand die geen dak boven zijn/haar hoofd meer heeft is het een extra belasting, zowel logistiek gezien als emotioneel, om naar een andere gemeente te moeten reizen voor die paar nachten opvang. De opvang dient een brug te zijn naar andere vormen van hulpverlening en dit kan het beste in de vertrouwde omgeving, in de eigen gemeente waar zij de meeste (sociale) binding hebben, aangevuld met passende ambulante zorg. Hier is de meeste kans op herstel. De ChristenUnie is van mening dat de gemeente passende mogelijkheden moet kunnen bieden voor mensen die thuisloos/dakloos zijn geraakt en is voor een opvang in de gemeente Roosendaal zelf. In 2020 krijgt elke gemeente zelf financiële middelen om de opvang voor daklozen te regelen. De gemeente Roosendaal staat hiermee zowel voor een uitdaging als voor een kans om de opvangproblematiek aan te pakken. De gemeente kan hier gebruik maken van de expertise van het Leger des Heils, die de juiste ervaring heeft om deze opvang vorm te geven, aangevuld met toeleiding naar wonen en/of behandeling en ambulante begeleiding.

- + Er is voldoende en adequate opvang voor dak- en thuislozen in de gemeente Roosendaal. Niemand in Roosendaal slaapt buiten zijn/haar wil op straat.
- + Opvang is zo kort en zo sober mogelijk; cliënten worden zo mogelijk verplicht via een advies- en hulptraject stappen te zetten om het eigen leven weer op te pakken.

Sober Wonen

Thans worden er twee woningen in Roosendaal beschikbaar gesteld voor het project 'Sober Wonen'. Het project is bedoeld voor mensen die door samenloop van omstandigheden op straat zijn beland, omdat ze bijvoorbeeld hun baan en hypotheek zijn verloren. Het zijn daklozen zonder verslaving of psychiatrische stoornissen. De bedoeling is dat zij na ongeveer een half jaar weer doorstromen naar een ander huis. Het project 'Sober Wonen' mag wat de ChristenUnie betreft uitgebreid worden.

Housing First

Voor kwetsbare mensen die het op eigen kracht niet dreigen te redden moet de gemeente Roosendaal levensbrede integrale ondersteuning aan kunnen bieden. De ChristenUnie steunt initiatieven als Housing First. Housing First is bedoeld voor dakloze mensen met meervoudige problemen, bijvoorbeeld psychiatrische stoornissen in combinatie met verslaving, die niet

zelfredzaam zijn en onvoldoende aansluiting vinden bij het aanbod van (opvang)voorzieningen.

Eerst een dak boven het hoofd en daarna hulp opstarten. Bij Housing First krijgen deze personen een woning aangeboden met (intensieve) ambulante begeleiding en ondersteuning op alle leefgebieden. Van de doelgroep wordt verwacht dat ze met (met begeleiding) in staat zijn om zo zelfstandig mogelijk te wonen. Het gaat primair om mensen die al langer dakloos zijn en niet geschikt zijn om in een nachtopvang te kunnen verblijven. Het is van belang dat er in Roosendaal voldoende voorzieningen zijn om deze groep kwetsbare personen op te vangen en te begeleiden.

Organisaties zoals het Leger des Heils die deze opvang en begeleiding op professionele basis kunnen aanbieden, zijn van harte welkom.

- ⊕ Kwetsbare mensen die al langer dakloos en niet zelfredzaam zijn, moeten geholpen en op de juiste manier begeleid worden. Eerst een dak boven het hoofd, aangevuld met ambulante begeleiding. De ChristenUnie steunt daarom het initiatief Housing First.

Zwerfjongeren

De ChristenUnie maakt zich ook zorgen om jongeren die op hun 18e verjaardag abrupt de jeugdzorg uit moeten, zonder perspectief op een huis en baan. Het gaat vaak om jongeren met een licht verstandelijke beperking, die extra kwetsbaar zijn. De kans is groot dat deze jongeren in die eerste maanden al afglijden naar een zwerfend bestaan en in aanraking komen met criminaliteit en verslaving. In West-Brabant zijn er ongeveer 60 zwerfjongeren, waarvan zeker een deel afkomstig uit Roosendaal. De gemeente zou in deze jongeren moeten investeren door in te zetten op preventie en hulp zodra het probleem zich speelt. De overgang van 18- naar 18+ moet onbelemmerd zijn. Ingezet moet worden op zelfstandige huisvesting met (opstart)begeleiding. Deze beperkte investering zal zich terug betalen: een dakloze kost de samenleving immers vele malen meer. Ook moet voorkomen worden dat deze jongeren doorgeleid worden naar projecten van Beschermd Wonen. Als ze eenmaal in Beschermd Wonen zitten, komen ze de hulpverlening moeilijk uit. Investeren in preventie is van belang.

Vrouwenopvang

De ChristenUnie betreurt het feit dat vrouwenopvang Susan Rose in 2016 de deuren sloot als gevolg van Rijksbezuinigingen. Het opvanghuis was bestemd voor vrouwen die een time-out nodig hadden uit hun thuissituatie en eventueel te maken hadden met huiselijk geweld. De hulpverlening is sindsdien verschoven naar de wijkteams die de situatie beoordelen en zo nodig de overkoepelende organisatie Veilig Thuis inschakelen. De ChristenUnie wil erop toezien dat kwetsbare vrouwen in Roosendaal weer opgevangen kunnen worden in Roosendaal en dat de gemeente zicht heeft op de groep kwetsbare vrouwen in Roosendaal. De ChristenUnie vindt dat er minimaal een time-out-voorziening moet zijn voor vrouwen, die om veiligheidsredenen even beter niet thuis kunnen zijn. Het afwezig zijn hiervan ontnemt deze soms zo nodige escape, waardoor vrouwen in onveiligheid blijven zitten. Naast de wijkteams en de mogelijkheid Veilig Thuis in te schakelen is dit momenteel een gemiste schakel in de keten.

Personen met verward gedrag

Het aantal personen met verward gedrag op straat neemt toe. De ondersteuning van personen met verward gedrag is een punt van aandacht in de gemeente Roosendaal. Op dit moment is de acute hulp aan deze personen met verward gedrag niet goed geregeld: signalen van verwardheid of onderliggende problematiek worden niet tijdig gesignaleerd en juiste opvang, zorg en/of ondersteuning wordt niet altijd tijdig aangeboden. Er zijn veel minder GGZ-bedden en soms blijft hulp uit.

Deze personen hebben vaak te maken met verschillende beperkingen ((licht) verstandelijk beperkt, dementie) en verschillende problemen (verslaving, schulden, dakloosheid, illegaliteit). Ze kunnen een (acuut) gevaar vormen voor zichzelf en hun omgeving. Om personen met verward gedrag de juiste ondersteuning en zorg te bieden moet worden geïnvesteerd in onder andere preventie, vroegtijdige signalering, juiste opvang en begeleiding van A naar Beter.

Mensen die verward gedrag vertonen horen in ieder geval niet thuis in een politiecel, ze verdienen de aandacht van de omgeving en hulp. Tegelijk zal de samenleving meer oor en oog moeten krijgen voor burens die 'anders' zijn. De gemeente Roosendaal is in 2017 gestart met een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. De ChristenUnie is blij met deze stap en volgt de ontwikkelingen.

- ⊕ Samen met de GGZ worden afspraken gemaakt hoe mensen met verward gedrag in hun eigen situatie kunnen worden ondersteund, hoe netwerken betrokken worden en wordt voorkomen dat mensen afhankelijk worden van de GGZ.
- ⊕ Onze gemeente zet, in het kader van het hervinden van de eigen kracht, in op zelfhulpgroepen voor mensen met verward gedrag en op de beschikbaarheid van woonruimte.
- ⊕ De politie, de GGZ, de Spoedeisende Hulp-afdeling van het ziekenhuis en de wijkteams maken afspraken over wat te doen bij het aantreffen van mensen met verward gedrag. Voorkomen wordt dat deze mensen in een politiecel terecht komen.
- ⊕ We investeren in beschermd wonen en in de zorg voor mensen met GGZ-problematiek die thuis wonen: 24/7 ambulante psychische zorg in de wijk, inloophuizen en time-out voorzieningen voor kortdurende opname.

3.4. Zorg voor hulpbehoevenden en kwetsbare inwoners

Ambulante (extramuraal) begeleiding

Bij ambulante begeleiding/zorg kan de zorgvrager zelfstandig leven en heeft alleen bepaalde (vaak lichte) vorm van zorg nodig. De ChristenUnie is van mening dat er ingezet moet worden op zwaardere ambulante ondersteuning. Juist waar sprake is van problemen op meerdere levensgebieden is dat aan de orde. Problemen stapelen zich op, zoals schulden, huurachterstand, opvoedingsproblematiek, huiselijk geweld, vervuiling, verslaving,

criminaliteit, etc. Het overzicht ontbreekt, de interactie verslechtert, er ontstaat zorgmijding en teloorgang. Integraal deskundig ingrijpen is nodig, met oog voor (kind)veiligheid, en herstel van het normale leven. Integraal betekent hier in samenwerking met GGZ, JZ, Reclassering, Verslavingszorg en/of andere deskundigheden.

Verslavingszorg

Mensen zijn te waardevol om zich te verliezen in verslavingen aan alcohol, roken, drugs, seks en/of gokken. Het gebruik van verdovende middelen onder jongeren dient zoveel mogelijk voorkomen te worden. De ChristenUnie wil dat preventie in het lokale gezondheidsbeleid een belangrijke plek krijgt. Niet alleen gericht op alcohol en softdrugs maar ook gameverslaving en het gebruik van synthetische drugs. De opkomst en acceptatie van het gebruik hiervan is zorgelijk. De risico's van het gebruik van pillen als XTC en MDMA zijn groot. De schadelijke effecten op de hersenen zijn zeer ernstig. Ingezet moet worden op preventie van het gebruik bij kinderen en jongeren, o.a. door goede voorlichting via de scholen en de inzet van ervaringsdeskundigen.

De ambulante aanpak van zeer complexe en chronische problematiek en het bieden van consultatie aan de verschillende sectoren, binnen en buiten de zorg, verdient aandacht. Hierbij dient ingezet te worden op het persoonlijk herstelproces dat zich onder andere richt op het ontwikkelen van een positieve identiteit en het vestigen van hoop op verandering en een betere toekomst.

Mantelzorgers

Zorg die vrijwillig verleend wordt is voor de ontvanger van grote waarde. De ChristenUnie wil dat de gemeente allerlei initiatieven (door o.a. buurtverenigingen, sportclubs en kerken) intensificeert om mantelzorg te ondersteunen. Voor gezinnen en vooral hun kinderen hebben scholen en huisartsen hier een belangrijke taak.

De gemeente dient zich in samenwerking met de GGD in te zetten om de mantelzorg en de sociale samenhang te bevorderen.

Dagbesteding, informatieverstrekking over de aandoeningen en/of handicap en respijtzorg zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarom zet de ChristenUnie in op respijtzorg, waardering van de mantelzorger en het proactief benaderen van mensen die mantelzorger zijn geworden.

- ⊕ Onze gemeente ontwikkelt een ruim aanbod in mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtvoorziening. De gemeente wijst mensen die mantelzorger zijn of worden actief op ondersteuning.
- ⊕ Onze gemeente ontwikkelt een visie op informele zorg en de manier waarop de informele zorg zich verhoudt tot de formele zorg.
- ⊕ Onze gemeente faciliteert de coördinatie van informele zorg.

Vrijwilligers

De gemeente Roosendaal kent vele vrijwilligers en is trots op al het werk wat vrijwilligers verzetten. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde binnen onze samenleving. Daarom wil de gemeente vrijwilligerswerk faciliteren en niet moeilijker maken door extra regels of beperkingen. Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor het geven van mantelzorg naast een baan en het activeren van vluchtelingen door middel van vrijwilligerswerk.

- ⊕ Vrijwilligers kunnen, indien zij dit zelf niet kunnen bekostigen, een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) verkrijgen.

Een inclusieve samenleving: iedereen telt mee en doet mee

In de afgelopen periode is het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, mede dankzij inspanningen van de ChristenUnie, geratificeerd. Een inclusieve samenleving is daardoor dichterbij gekomen. Maar de ChristenUnie wil verder. Mensen met een beperking moeten mee kunnen doen. Ook daarvoor wil de ChristenUnie zich vol inzetten.

De gemeente zorgt dat haar gebouwen en voorzieningen goed toegankelijk zijn voor alle inwoners en uitnodigen tot ontmoeting en activiteiten. De openbare ruimte en het openbaar vervoer wordt op zo'n manier ingericht dat mensen met een beperking zich thuis voelen in Roosendaal en zich er zelfstandig kunnen redden.

De ChristenUnie wil dat onze gemeente werkt aan het ontwikkelen én uitvoeren van een lokale inclusie-agenda om zo werkelijke stappen te maken naar de inclusieve samenleving. De doelgroep wordt hier actief bij betrokken.

Er komt een campagne om de acceptatie van handicaps en beperkingen te bevorderen. De gemeente zorgt ervoor dat (gemeentelijke) evenementen toegankelijk zijn voor bezoekers met een beperking. Onze gemeente biedt actief mogelijkheden aan om kinderen met een beperking te laten sporten, muziek te laten maken of anderszins hun talenten te laten ontwikkelen.

Ook in het onderwijs kan verder vorm worden gegeven aan de inclusieve samenleving. Kinderen die veel zorg nodig hebben, krijgen een plek in het 'regulier' onderwijs en hoeven hierdoor niet vrijgesteld te worden van de leerplicht. In het nieuwe regeerakkoord wordt terecht gesproken van 'leerrecht' in plaats van alleen maar de plicht. Per kind kijken welke oplossing mogelijk is. De ChristenUnie vindt dat de gemeente waar nodig deze initiatieven verder kan ondersteunen.

Langer zelfstandig

Steeds meer mensen met een zorgvraag moeten langer thuis blijven wonen. Woningen moeten dus geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking. De ChristenUnie vindt dat de gemeente Roosendaal daarin, samen met woningeigenaren en woningcoöperaties een grote verantwoordelijkheid heeft. Niet alleen de openbare ruimte, maar ook woningen moeten

toegankelijk en veilig zijn en uitnodigen tot ontmoeting en activiteiten.

- + Woningeigenaren krijgen voorlichting over het levensloopbestendig maken van hun woning.
- + De gemeente biedt actief de Blijverslening aan zodat particulieren hun woning makkelijker kunnen aanpassen en dus langer zelfstandig kunnen blijven wonen in hun eigen woning.
- + Er komen afspraken met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners die zware zorg nodig hebben.
- + Er zijn voldoende aangepaste zorgwoningen, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond.

Ouderen en eenzaamheid

Goede zorg betekent dat toegankelijke zorg op de juiste plek op het juiste moment wordt geleverd. Bij voorkeur thuis of in de eigen omgeving. Ouderen die zorg en ondersteuning nodig hebben en thuis willen en kunnen blijven wonen moeten kunnen vertrouwen op goede zorg thuis en steun voor hun mantelzorgers.

Ouderen betekenen veel voor onze samenleving. Ze hebben bijgedragen aan het functioneren van de samenleving zoals die nu is. Ouderen verdienen aandacht en steun, juist in deze tijd. Veel ouderen functioneren prima en weten lang hun weg zelfstandig of met zelf georganiseerde hulp of netwerken te vinden. Maar vaak ontstaat door lichamelijke of geestelijke klachten een verminderde mobiliteit. Eenzaamheid wordt zo een steeds groter risico en is in onze samenleving een groeiend probleem. Het speelt onder alle lagen van de bevolking en onder alle leeftijden. Voor ouderen is het een groeiend probleem, zeker ook vanwege de landelijke trend om verzorgingshuizen te sluiten. Ook moeten we aandacht hebben voor senioren die te maken hebben gehad met een turbulent leven met bijvoorbeeld verslaving. Met het project 'Grijs Genoegen' kan ambulante begeleiding gegeven worden aan deze ouderen, zodat zij langer thuis kunnen blijven wonen.

De ChristenUnie heeft hier oog voor en zet zich in om eenzaamheid te bestrijden.

- + In overleg met de wijk, diaconieën of verenigingen wordt gekeken hoe voorzieningen met een sociale functie open kunnen blijven. Bijvoorbeeld door zelfbeheer.
- + Sport en bewegen voor ouderen wordt een speerpunt in het gemeentelijke sportbeleid.
- + De ChristenUnie wil dat ouderen ouder dan 65jaar standaard een bezoek krijgen vanuit het wijkteam/welzijnsorganisaties om (verborgen) problemen, zoals eenzaamheidsproblematiek op te sporen.
- + *Zingeving* wordt bij gesprekken met ouderen met een zorgvraag (keukentafelgesprek) een bespreekbaar onderwerp, zo nodig maakt de gemeente hiervoor gebruik van deskundigheid van kerken of andere religieuze organisaties.
- + Roosendaal wordt een dementievriendelijke gemeente.

- + De website van de gemeente is 'ouderenproof'. Per wijk is er een actuele sociale kaart, die ook in gedrukte vorm beschikbaar is.
- + Samen met de bibliotheek wordt een cursus aangeboden om ouderen zo nodig meer digitaal-vaardig te maken.

Dementie

Volgens cijfers van de Programmaraad Zorgvernieuwing Psychogeriatric van de provincie Brabant leden in 2015 ongeveer 1300 inwoners van de gemeente Roosendaal aan dementie. Naar verwachting zal dit aantal in 2030 stijgen naar meer dan 2000 inwoners.

Omdat langer thuis wonen gestimuleerd wordt, stijgt de behoefte aan zorg en ondersteuning thuis. Dat maakt dat er in toenemende mate een appèl wordt gedaan op hulp van familie en anderen in de informele omgeving.

Mantelzorgers nemen dagelijks de vaak toenemende zware zorgtaak op zich. De ChristenUnie vindt dat we als samenleving toegankelijke en kwalitatief goede ondersteuning moeten bieden aan mensen met dementie én mantelzorgers, en dat begint thuis in de eigen woonomgeving, in de eigen buurt.

Door te investeren in de dagbesteding en huishoudelijke hulp kunnen mensen met dementie langer thuis wonen. De kans op vereenzaming en snellere achteruitgang is groot bij de mensen die alleen wonen. De drempel om het huis te verlaten is groot omdat dit onveilig voelt. Daarom is ook de beschikbaarheid van vervoer naar de dagbesteding van belang. Overbelasting van de mantelzorger dient voorkomen te worden. De gemeente kan ondersteuning bieden door het beleid dementievriendelijk te maken. Te denken valt aan voorlichting/informatie over dementie, respijtzorg, tijdelijke opvang, mantelzorgcursussen specifiek gericht op dementie en persoonlijke en individuele begeleiding thuis. Sociale wijkteams dienen deze bagage te hebben dan wel te verwijzen naar de expert op dit gebied: de casemanager dementie. De zorg/begeleiding moet niet onnodig duur en complex zijn. De ChristenUnie ondersteunt initiatieven om van Roosendaal een dementievriendelijke gemeente te maken.

Zorgen om "zorgval"¹

In 2015 veranderde veel in de zorg. Voor die tijd werd de verzorging en verpleging thuis en de zorg in instellingen, zoals het verpleeghuis, betaald uit één pot: de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Sinds vorig jaar is de AWBZ afgeschaft. De instellingszorg wordt nu geregeld in de nieuwe Wet langdurige zorg. Er zijn minder plekken in instellingen, verzorgingshuizen sluiten hun deuren en de wachtlijsten voor verpleeghuizen lopen snel op. Wie zeker wil zijn van een plek, moet zich beter op tijd inschrijven. Helaas blijkt dit in de praktijk soms niet de beste keuze voor de zorgbehoevende. Ouderen die op de wachtlijst staan voor de langdurige zorg in het verpleeghuis krijgen in deze kwetsbare periode namelijk een lager budget voor thuiszorg. Ook raken ze vaak hun vaste begeleider,

¹ Deze paragraaf is opgesteld n.a.v. de uitzending van De Monitor (NPO) van zondag 10 december. Zie ook <https://www.alzheimer-nederland.nl/nieuws/zorgval>.

de casemanager kwijt. Juist voor mensen met dementie is het belangrijk om de dagbesteding te blijven continueren en niet te verminderen.

De langdurige zorg wordt nu betaald uit verschillende potjes: de Zorgverzekeringswet (Zvw), de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Wet langdurige zorg (Wlz). De wijkverpleging wordt nu betaald uit de Zvw. Huishoudelijke hulp en dagbesteding komt uit het Wmo-potje van de gemeente. De Rijksoverheid betaalt de zorg uit de Wlz. Zolang mensen met dementie thuis wonen, worden hun huishoudelijk hulp, dagbesteding en casemanager door gemeenten en zorgverzekeraars betaald. Deze hulp valt onder de Wmo en de Zvw. Wanneer er meer zorg nodig is en het thuis wonen niet meer gaat, verhuizen mensen met dementie meestal naar een verpleeghuis met 24-uurs zorg. Deze zorg valt onder de Wlz.

De Rijksoverheid betaalt de Wlz. Als je eenmaal een indicatie voor de Wlz hebt, dus voor verpleeghuiszorg, val je onder deze wet. Ook als je op de wachtlijst staat. De Wlz gaat uit van een vast budget per persoon en niet vanuit de gewenste behoefte aan zorg. Daardoor krijgen mensen die op de wachtlijst staan minder zorg dan ze nodig hebben. En dat terwijl de behoefte aan zorg in de periode van de overgang van thuis naar het verpleeghuis juist groter en dringender is dan voorheen. En daarvoor betalen ze ook nog eens een hogere eigen bijdrage.

En eenmaal op de wachtlijst verliezen mensen met dementie vaak hun vertrouwde casemanager die voor een warme overdracht kan zorgen wanneer iemand naar het verpleeghuis verhuist. Deze wordt namelijk niet door de Wlz vergoed. Mantelzorgers noemen de casemanager dementie de belangrijkste steunpilaar om het thuis langer vol te kunnen houden.

Door deze onwenselijke situatie stelt een deel van de mensen met dementie en hun familie de aanvraag voor een indicatie Wlz (verpleeghuiszorg) zo lang mogelijk uit. Net zo lang tot het echt niet meer gaat en er een crisisopname volgt. Bij een crisisopname wordt de persoon met dementie acuut in een verpleeghuis opgenomen. Het gaat dan om het eerste de beste verpleeghuis met plek. Vaak verder weg. Meestal niet het verpleeghuis van iemands keuze. Het aantal crisisopnames stijgt momenteel.

De zorgval is een zeer onwenselijke én onmenselijke situatie. De ChristenUnie betreurt het feit dat thuiszorgmedewerkers hierdoor in de knel komen. Juist in de meest hectische periode voor de verhuizing naar het verpleeghuis krijgen mensen met dementie en hun mantelzorger minder zorg en moeten hier meer voor betalen. Het is onbegrijpelijk dat deze kwetsbare groep door ontoereikend budget niet kan rekenen op zorg waar zij recht op hebben, juist op het moment dat zij dit, na de diagnose én bij de indicatie voor de Wlz, het hardste nodig hebben.

De ChristenUnie wil dat er voor elke Roosendaalse hulpbehoevende een goede oplossing komt. De gemeente Roosendaal moet de groep mensen die minder zorg ontvangen omdat ze op de wachtlijst staan voor opname in een verpleeghuis, voldoende ondersteuning met gemeentelijke middelen bieden, zodat voorkomen wordt dat mensen de stap naar het verpleeghuis uitstellen uit angst van een zorgval. Ook wil de ChristenUnie dat de gemeente Roosendaal deze groep en hun verzorgers goed informeert over de gang van zaken, zodat er geen onduidelijkheid bestaat over de te ontvangen zorg.

De ChristenUnie heeft oog voor deze mensen in hun kwetsbare periode en vindt dat mensen de juiste zorg mogen ontvangen die ze nodig hebben, waar ze recht op hebben.

3.5 Zorg voor vluchtelingen

De gemeente Roosendaal is verantwoordelijk voor goede opvang van vluchtelingen. Mensen die huis en haard hebben verlaten moeten een veilig onderkomen krijgen. We zijn ons er van bewust dat het draagvlak hiervoor soms kwetsbaar is. Daarom willen we dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Dat begint met de taal leren (de gemeente zorgt hier voor), maar ook dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij. Via kleinschalige en gemengde huisvesting kan op een positieve manier de ontmoeting met andere inwoners gestimuleerd worden.

Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk deel kunnen nemen aan (vrijwilligers)werk en participeren in verenigingen. Mogelijkheden om actief kennis te maken met en deel te nemen aan de maatschappij helpen nieuwkomers bij hun integratie. Initiatieven vanuit de samenleving die hiervoor georganiseerd worden, verdienen aanmoediging en ondersteuning. Belangrijk is tegelijk dat nieuwkomers leren dat de Nederlandse normen en waarden leidend zijn.

Veel vluchtelingen kampen met psychische klachten vanwege traumatische gebeurtenissen uit hun verleden. De ChristenUnie betreurt het feit dat deze mensen vaak niet terecht kunnen bij de GGZ in verband met lange wachttijden. Ook voor snelle integratie is het van belang dat op tijd de juiste zorg aangeboden kan worden. De gemeente Roosendaal dient hier zorg voor te dragen.

De informatie over het regelen van de verplichte inburgering is voor vluchtelingen ingewikkeld en ontoegankelijk. Dat lukt deze 'nieuwe' vluchtelingen niet zonder hulp, omdat ze nog maar kort in Nederland zijn en de taal nog niet spreken. De ChristenUnie vindt dat laagdrempelige informatie en begeleiding geboden moeten worden bij het regelen van inburgering.

De ChristenUnie vindt dat iedereen recht heeft op onderdak. Dat geldt ook voor uitgeprocedeerde asielzoekers en staatlozen. Gemeenten moeten tenminste minimale opvang (bed, bad en brood) bieden, ook wanneer de landelijke regeling hiervoor is stopgezet.

- ⊕ De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor het, verspreid over de wijken, huisvesten van statushouders.
- ⊕ Activiteiten vanuit de samenleving die taal en participatie van nieuwkomers bevorderen worden omarmd.
- ⊕ De gemeente biedt voldoende voorzieningen voor statushouders om ook na de inburgering de taal te verbeteren, zodat het taalniveau van statushouders ook aansluit bij de wensen van de werkgevers.
- ⊕ Met elke vluchteling bij aankomst in de gemeente een individueel plan van aanpak maken waarin inkomen uit werk het uitgangspunt is.

- ⊕ De mogelijkheid bieden om een opleiding te volgen met behoud van uitkering als dit de kansen op de arbeidsmarkt vergroot.
- ⊕ Als een traject naar werk (nog) niet mogelijk is, zorgen voor alternatieven om te participeren, bijvoorbeeld door middel van vrijwilligerswerk.
- ⊕ Meer maatwerk bieden bij de integratie van vluchtelingen. Stimuleer lager opgeleiden om naast hun inburgering ook praktijkervaring op te doen, zoals stages, vrijwilligerswerk en andere leerwerkmogelijkheden.
- ⊕ Stimuleer dat hogeropgeleiden een intensieve cursus Nederlands kunnen volgen, en laat hen met behoud van uitkering verder studeren om hun expertise te behouden en verder te ontwikkelen.
- ⊕ Werkzoekende statushouders met een bijstandsuitkering duurzaam uit laten stromen naar regulier werk. De statushouder moet goed begeleid en ondersteund worden in het vinden van een stage of vrijwilligerswerk die binnen zijn/haar plan van aanpak past.
- ⊕ Ook aandacht voor het welzijn van minderjarige statushouders en de ontwikkelingen in breder perspectief.
- ⊕ Huidig aanbod voor psychische en psychiatrische zorg sluit niet altijd aan bij de problematiek van vluchtelingen. Aandacht voor voldoende kwalitatief aanbod van zorg.
- ⊕ Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) verdienen bijzondere aandacht. Voor AMV'ers wordt er in overleg met het COA en het lokale onderwijs een voorschoolprogramma op de opvanglocatie gestart. Ook aandacht voor goede huisvesting van ex-AMV's.
- ⊕ De gemeente steunt (financieel) maatjesprojecten, omdat die bijdragen aan de kennismaking met onze waarden, cultuur en taal.
- ⊕ De gemeente schakelt het bedrijfsleven in en daagt hen uit statushouders in dienst te nemen.
- ⊕ De gemeente zorgt voor tenminste bed, bad en brood (en begeleiding!) voor uitgeprocedeerde asielzoekers zolang ze (nog) in Nederland zijn.
- ⊕ Gemeentebesturen maken, in samenspraak met alle stakeholders (COA, IND, Vluchtelingenwerk, maatschappelijke organisaties, scholen, geloofsgemeenschappen en bedrijfsleven), een lokaal beleidsplan voor snelle en efficiënte integratie van nieuwkomers.

Hoofdstuk 4: Gezin, jeugd en onderwijs

Waar staat de ChristenUnie voor?

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Roosendaal moet daarom inzetten op veilige gezinnen, veilige scholen en veilige buurten. De ChristenUnie wil dat kinderen die extra ondersteuning nodig hebben die zoveel mogelijk dicht bij huis en school kunnen krijgen en dat de zorg past bij de identiteit van het gezin.

4.1 Zorg voor kinderen en jongeren

Investeren in gezinnen

Het is hoog tijd om meer aandacht te besteden aan sterke en liefdevolle gezinnen. De ChristenUnie wil dat stellen tools aangereikt krijgen om te kunnen bouwen aan hun relatie en aan het ouderschap. Zo moet de geboortezorg niet alleen gericht zijn op de lichamelijke voorbereiding op de komst van een kindje, maar ook op de mentale voorbereiding. Onderzoek laat zien dat voorlichting en begeleiding positief werken tegen stress in de relatie. Een kind is het beste af als de ouders het samen goed hebben, daarom willen we ouders ondersteunen door ouderschaps cursussen via consultatiebureaus aan te bieden.

In de huidige cultuur zijn de verwachtingen van relaties hoog en tegelijkertijd is trouw in relaties niet vanzelfsprekend. De afgelopen decennia is het aantal echtscheidingen en verbroken relaties fors toegenomen. Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders vaak bijzonder ingrijpend. Steeds meer raken we hiervan doordrongen, zeker als we de verhalen horen over pijnlijke vechtscheidingen. Inzet op ondersteuning en preventie bij relatieproblemen is nodig omdat daarmee kinderen in hun kwetsbare positie worden beschermd en veel relatieleed voor ouders wordt voorkomen.

Het programma "10 voor toekomst" richt zich op gezinnen die gezinscoaches nodig hebben, waarbij er wordt gewerkt naar het beheersbaar maken en verminderen van de problemen. De ondersteuning en begeleiding richten zich op tien leefdomeinen: huishoudelijke ondersteuning, hulp bij financieel beheer, ondersteuning in kind- en zelfzorg, opvoedingsondersteuning, educatie, hulp bij vinden van goede daginvulling, (eventuele) orthopedagogische interventie, aandacht voor psychische en/of verslavingsproblematiek, netwerkversterking, begeleiding gericht op gedragsverandering.

- + Meer aandacht in de prenatale voorlichting voor psychosociale aspecten en veranderingen in de relatie als gevolg van het vader- en moederschap.
- + Het gemeentelijk beleid gezinsvriendelijk maken door in te zetten op veilige wijken, op ondersteuning van ouders en op het integraal aanpakken van problemen in het gezin.
- + Met professionals uit het veld ontwikkelt de gemeente preventief (v)echtscheidingsbeleid, allereerst gericht op het laagdrempelig en vrijwillig versterken

van relaties van alle ouders in Roosendaal, maar daarnaast ook op tijdige hulp als een scheiding onvermijdelijk is.

- + Ouderschaps cursussen en informatie over relatieondersteuning moeten laagdrempelig beschikbaar zijn.
- + Met het programma "10 voor toekomst" gezinnen met grotere problemen ondersteuning bieden met gezinscoaches.
- + Extra inzet op initiatieven waarin ouders andere ouders ondersteunen, sprekende voorbeelden zijn Home-Start en de Family Factory.

Effectieve ondersteuning jeugdzorg

Door de jeugdzorg te decentraliseren heeft het Rijk het vertrouwen uitgesproken in gemeenten dat zij samen met de jeugdzorgaanbieders de jeugdhulp kunnen organiseren. Om de transformatie te laten slagen zal er verder ingezet gaan worden op preventie en vroegsignalering, zodat kinderen eerder worden ondersteund en geholpen. Want ouders en kinderen zijn erbij gebaat als op het juiste moment de juiste zorg beschikbaar is. Zo licht of zo zwaar als nodig is. Hiervoor is nodig dat de zorgvrager, het gezin, samen met de omgeving en professionals een plan maakt.

In het hulpverleningstraject willen we namelijk de eigen kracht en de netwerken van gezinnen inzetten en versterken.

Jeugdhulp moet beschikbaar zijn voor alle kinderen en ouders die ondersteuning nodig hebben. Om snel hulp te kunnen aanbieden is het belangrijk om de zorg dichtbij plekken te organiseren waar kinderen verblijven. Dit kan door het onderwijs samen met jeugdzorg arrangementen te laten ontwikkelen of de jeugdzorg op scholen spreekuren te geven. De ChristenUnie pleit ervoor expertise in de kinderopvang of school te halen. Zo wordt ingezet op preventie en wordt voorkomen dat op termijn doorstroming naar duurdere en zwaardere vormen van zorg nodig is. Tegelijkertijd ondersteunt het de leerkracht die met zijn of haar zorgen over een kind, samen met de ouders, terecht kan bij een professional, die de zorg overneemt.

De ChristenUnie wil extra investeren in pleeggezinnen, gezinshuizen en steungezinnen om het aantal uithuisplaatsingen en opvang in instellingen terug te dringen en zwaardere hulpverleningstrajecten te voorkomen.

- + Gezinnen met complexe problemen zijn gebaat bij een integrale aanpak waarin betrokken hulpverleningsinstanties nauw samenwerken en daarbij is de aanpak van één gezin, één plan, één coördinator belangrijk.
- + Inkoop van jeugdhulp gebeurt niet alleen op prijs, maar vooral op kwaliteit en aansluiting bij identiteit.
- + Ouders/gezinnen worden actief gewezen op de mogelijkheid om via een PGB identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kunnen kopen als de gemeente deze zorg niet heeft ingekocht.
- + Kinderen, jongeren, ouders en scholen worden betrokken bij (de uitvoering van) een integrale visie op jeugdhulp.

- ⊕ Jongeren die mantelzorger zijn, worden optimaal ondersteund vanuit de Wmo, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben.
- ⊕ Voor zwerfjongeren is er opvang en begeleiding en zogenaamde spookjongeren worden opgespoord.
- ⊕ Onze gemeente biedt tienermoeders ondersteuning, zorg en begeleiding.
- ⊕ Onze gemeente ondersteunt de werving van pleegouders, zodat kinderen, als dat wenselijk is, opgevangen kunnen worden in hun eigen omgeving.
- ⊕ Voorlichting over digi-veiligheid op scholen en aan ouders. Kinderen bewust en veilig leren omgaan met internet en sociale media.
- ⊕ Het stimuleren en bevorderen van psychische gezondheid bij kinderen en ouders, extra inzet op het voorkomen van depressies en suïcide onder jongeren.
- ⊕ Onze gemeente zorgt, samen met de zorgpartners, voor continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg 18 jaar worden.

Kindermishandeling en huiselijk geweld

Kinderen hebben het recht om veilig te zijn, om beschermd te worden tegen kindermishandeling. De gevolgen van mishandeling zijn groot. Daarom is het belangrijk dat er extra wordt ingezet op het voorkomen, signaleren en stoppen van kindermishandeling. Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling, moet laagdrempelig bereikbaar zijn en bekend bij alle inwoners van Roosendaal. Voor slachtoffers van huiselijk geweld moet er passende hulp en/of een veilige opvang zijn. Opvang het liefst op een plek waar alle hulp onder een dak geboden kan worden. De registratie bij Veilig Thuis en bij de politie moet zo zijn dat het duidelijk is welke vorm van huiselijk geweld er speelt. Zo kan er snel passende handhaving en zorg ingezet worden.

- ⊕ Al bij de zwangerschap vindt er screening plaats op hoog risicosituaties.
- ⊕ De ChristenUnie zet zich in voor een aanpak kindermishandeling waarin aandacht is voor preventie en voor het versterken van de interactie tussen kind, onderwijs, wijkteam en Veilig Thuis.

Jongerenwerkers

Jongerenwerkers zien veel, horen veel en doen veel. ChristenUnie Roosendaal waardeert het werk van jongerenwerkers.

Uit onderzoek is gebleken dat ongeveer twintig procent van de jongeren extra aandacht nodig heeft, bijvoorbeeld omdat ze opgroeien in omstandigheden met veel risico's. Het jongerenwerk probeert hun kans op problemen thuis, op school of in de vrije tijd zo klein mogelijk te maken. En het biedt een weg terug voor jongeren die al in de problemen zijn geraakt. Een jongerenwerker kent de wijk, stad of het dorp en weet welke jongeren extra steun verdienen. Ze worden ook door de jongeren herkend. Jongerenwerkers bieden jongeren niet alleen kansen, ook ondersteunen ze jongeren om die kansen te grijpen. Doordat jongerenwerkers dwarsverbanden leggen tussen verschillende milieus, is het werk zeer waardevol voor de gemeente Roosendaal. Door extra jongerenwerkers in de wijken in te zetten, kunnen meer kans zoekende jongeren bereikt worden en ingezet worden voor een leefbare

samenleving. ChristenUnie Roosendaal vindt dat de gemeente Roosendaal meer moet investeren in deze beroepsgroep en meer gebruik mag maken van hun expertise.

4.2 Onderwijs

Voor kinderen en jongeren is het onderwijs een belangrijke plek. Het is een plek waar ze zich cognitief en sociaal ontwikkelen en waar ze andere kinderen en jongeren ontmoeten. De ChristenUnie is voor vrijheid van onderwijs. Ouders moeten kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen. De gemeente moet de diversiteit van scholen op levensbeschouwelijke en pedagogische gronden respecteren.

Al het onderwijs is bijzonder. De scholen in Roosendaal zijn niet van de gemeente, maar van de samenleving. Onze gemeente en het onderwijs delen wel de maatschappelijke opdracht om kinderen en jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen.

De onderwijsbesturen zijn verantwoordelijk voor Passend Onderwijs. Het is heel belangrijk dat Passend Onderwijs, preventie en jeugdhulp goed op elkaar afgestemd worden en dat gezamenlijk datgene georganiseerd wordt wat voor die bepaalde school nodig is. Zo wordt de professionaliteit van scholen en samenwerkingsverbanden benut.

Voor het versterken van preventie en vroegsignalering werkt de gemeente zoveel mogelijk faciliterend samen met professionals in het onderwijs en in de vroeg- en voorschoolse voorzieningen.

Kleine scholen zijn vaak scholen die sterk geworteld zijn in hun omgeving. De ChristenUnie heeft zich altijd ingezet voor kleine scholen. De focus moet niet liggen op aantallen, maar op behoud van kwaliteit in gebieden waar het aantal leerlingen beperkt is. Als scholen verdwijnen uit dorpen, verdwijnen ook de jonge gezinnen. De leefbaarheid van het betreffende woongebied staat dan op het spel.

Er is een sterke tendens in de samenleving om kinderen eerder te laten beginnen met leren. De ChristenUnie vindt dat dit een keuze is van ouders zelf. In het geval er sprake is van (taal)achterstanden wijzen consultatiebureaus ouders actief op de mogelijkheden van Vroeg- en voorschoolse voorzieningen.

De ChristenUnie vindt dat de gemeente Roosendaal de ontwikkeling van Integrale Kind Centra's (IKC's) mag stimuleren door meer aansturing op centraal overleg en (financiële) investering. De toenemende trend om onderwijsinstellingen en kinderopvang samen te voegen tot IKC's biedt aan de ene kant kansen om kinderen vanaf heel jong een doorlopende leerlijn aan te bieden. Tegelijk mag lokale of regionale samenwerking geen inbreuk vormen op de autonomie van besturen en de identiteit van scholen. Vrijheid van onderwijs vraagt een terughoudende overheid. Samenwerking is goed, samenwerking afdwingen niet.

Helaas ontstaan er regelmatig problemen bij de overgang van kinderen en jongeren van de ene naar de andere vorm van onderwijs. Om die reden stimuleert de gemeente, met oog en waardering voor de eigenheid en identiteit van scholen, samenwerking tussen voor- en voerschoolse voorzieningen en het onderwijs, maar ook de samenwerking tussen het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs

en het onderwijs dat daarop volgt. Zeker als het gaat om kwetsbare jongeren. Dit kan door bijvoorbeeld de inzet van vrijwillige mentoren.

Daarnaast wil de ChristenUnie dat onderwijs, overheid en arbeidsmarkt meer gaan samenwerken. Kinderen en jongeren moeten naar school. De gemeente zet daarom maximaal in op het voorkomen van schooluitval. Zoveel mogelijk jongeren in Roosendaal halen hun startkwalificatie.

- + De ChristenUnie wil dat de gemeente binnen de arbeidsmarktregio inzet op een goede aansluiting van het onderwijs, overheid en het bedrijfsleven in gemeente Roosendaal. Hierbij vooral aandacht voor arbeidsmarktrelevante vmbo- en mbo-opleidingen.
- + In Roosendaal krijgen kwetsbare jongeren uit het speciaal onderwijs de juiste begeleiding naar een waardevolle plek in onze samenleving.
- + Er komt extra begeleiding vanuit het wijkteam in samenwerking met het onderwijs voor overbelaste jongeren die door een complexe thuissituatie niet of weinig naar school gaan.
- + De ChristenUnie wil dat er bij huisvesting van onderwijs aandacht is voor duurzaamheid en een goed binnenklimaat.

Beleidssterreinen Onderwijs en Zorg in één portefeuille

In een gemeentelijke organisatie heeft iedere wethouder en de burgemeester een eigen portefeuille met daarin een aantal onderwerpen waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Om een inclusieve samenleving en inclusief onderwijs mogelijk te maken en op de juiste manier uit te kunnen voeren, vindt de ChristenUnie dat de beleidsthema's Onderwijs en Zorg bij één wethouder moeten worden ondergebracht. Hierdoor worden de schotten tussen onderwijs en jeugdzorg verwijderd en wordt de samenwerking tussen deze twee domeinen versterkt.

Maatschappelijke diensttijd

Om jongeren in staat te stellen een bijdrage te leveren aan onze samenleving wordt de mogelijkheid van een maatschappelijke diensttijd ingevoerd (van maximaal 6 maanden). Deze dienst kan tegen bescheiden vergoeding vrijwillig worden ingevuld door jongeren. Samen met maatschappelijke organisaties wordt deze maatschappelijke diensttijd opgezet. Maatschappelijke organisaties kunnen ieder jaar bij de gemeente projecten voorstellen die voor deze diensttijd in aanmerking komen. Belangrijk aandachtspunt hierbij is het zoveel mogelijk ontzorgen van deelnemende organisaties. Voor de maatschappelijke diensttijd wordt budget beschikbaar gesteld. Na afloop van de maatschappelijke dienst krijgt de jongere een diplomasupplement als getuigschrift van maatschappelijke betrokkenheid.

Hoofdstuk 5: Werk en Inkomen

Waar staat de ChristenUnie voor?

Het hebben van werk is belangrijk. Ons werk is de plek waar talent en verantwoordelijkheid tot hun recht komen. Hoewel we in Roosendaal gezegend zijn met veel werkenden, zijn er helaas ook inwoners die werkloos zijn. Het is voor hen moeilijk om aan een baan te komen. Er zijn daarnaast teveel mensen die ondanks een baan dicht bij of onder de armoedegrens leven. We leven in één van de rijkste landen ter wereld maar ook in Nederland is armoede en lukt het niet iedereen het hoofd boven water te houden.

De ChristenUnie vindt dat niemand in Roosendaal aan zijn of haar lot mag worden overgelaten. Dit vraagt niet alleen om een goede manier van omgaan met de sociale zekerheid maar vooral om het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen mensen zelf aan perspectief kunnen werken. De ChristenUnie zet zich in voor positief bijstandsbeleid door bijvoorbeeld experimenten met sociale coöperaties, regelluwe zones en vormen van regelarme bijstand.

Aan het werk

De gemeente stimuleert het bedrijfsleven om zich samen met het (beroeps)onderwijs actief in te zetten voor een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt op zowel de korte en middellange termijn.

Voor mensen met beperkingen moet het vanzelfsprekend zijn dat ook zij de mogelijkheid krijgen om hun talenten in te zetten, of dat nou betaald, of via vrijwilligerswerk is. De gemeente geeft hier zelf het goede voorbeeld in en stimuleert bedrijven hier ook actief in. Re-integratietrajecten die de kansen op betaald werk aantoonbaar verhogen moeten worden gestimuleerd.

De ChristenUnie vindt het belangrijk te benadrukken dat mensen meer zijn dan alleen hun verdienvermogen. Vrijwilligerswerk of op een andere manier participeren in de samenleving kan, zeker voor het welbevinden van iemand, heel waardevol zijn. Ook voor de maatschappij.

De ChristenUnie is voor een coöperatieve samenwerking tussen Sociale werkplaats en werkgevers. De gemeente neemt, in samenwerking met bedrijfsleven, verantwoordelijkheid voor voldoende participatiebanen. Daar waar werken in een reguliere baan niet mogelijk is, moet de gemeente arrangementen bieden voor beschermt werk. Het doel is mensen in een kwetsbare positie een betere toekomst geven. Werk is de beste weg daarnaar toe. Een extra inspanning is hier vereist.

Voor nieuwkomers is het voor een goede integratie van belang dat zij snel aan de slag kunnen. Ook hier geldt: hoe eerder, hoe beter. Aan vluchtelingen wordt maatwerk geboden om een opleiding te volgen, een leerwerktraject te doen of stage te lopen.

- + Onze gemeente neemt, in samenwerking met bedrijfsleven, verantwoordelijkheid voor voldoende participatiebanen. Zie hiervoor ook Hoofdstuk 7 Economie.
- + Onze gemeente zoekt in samenwerking met het bedrijfsleven naar kwalitatief goede en voldoende beschutte werkplekken.

- ⊕ Ondernemers en bedrijven die aantoonbaar succesvolle (re)integratie-trajecten (leerwerktrajecten) bieden worden beloond.
- ⊕ Omdat het belangrijk is dat mensen gaan bewegen en eventueel een taak op zich nemen, krijgen sportverenigingen een rol bij integratie.
- ⊕ De gemeente zet zich extra in om mensen met psychische klachten aan het (vrijwilligers)werk te krijgen.
- ⊕ In Roosendaal komt een lokaal experiment met regelarme bijstand binnen de grenzen van de wet.
- ⊕ In Roosendaal komt er maximale ruimte voor alternatieve re-integratietrajecten, bijvoorbeeld door het instellen van regelluwe zones en door het mogelijk te maken een eigen bedrijfje of onderneming te starten met behoud van uitkering.

Armoede en preventie

Volgens het Sociaal Cultureel Planbureau leven meer dan één miljoen Nederlanders onder de armoedegrens. Met droefheid constateren we dat er ook in Roosendaal sprake is van armoede. Roosendaal scoort een hoger percentage armen dan het Nederlands gemiddelde: meer dan 7 procent. In Nederland leven ruim 400.000 kinderen in armoede. Veelzeggend is dat 60 procent van deze arme kinderen, werkende ouders heeft. De ChristenUnie wil armoede bestrijden. Het lage inkomen heeft naast de directe gevolgen voor het levensonderhoud ook gevolgen voor de participatie in de samenleving. Armoede leidt vaak tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties en armoede levert veel stress op

Een belangrijk punt voor de ChristenUnie is het voorkomen en wegnemen van drempels die de participatie van inwoners kunnen belemmeren. Vooral uit sociaal maar ook uit economisch oogpunt is het niet verantwoord dat mensen aan de kant komen te staan. De ChristenUnie ondersteunt het principe dat we bij de uitvoering van sociaal beleid zoveel mogelijk uitgaan van de eigen kracht van mensen en de inzet van vrijwilligers. Tegelijk moet worden voorkomen dat mensen die deze "eigen kracht" missen buiten de boot vallen. Het is belangrijk dat er een goed vangnet is voor mensen die door armoede in moeilijkheden zijn gekomen. De ChristenUnie wil armoede zo snel mogelijk in het vizier krijgen en mensen ondersteunen weer zelfredzaam te zijn en is voor een integraal armoedebeleid.

Omdat voorkomen nog altijd beter is dan genezen moet maximaal worden ingezet op preventie en vroegsignalering. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht. Een vicieuze cirkel van achterstand, waarbij armoede van generatie op generatie over gaat moet zoveel mogelijk worden doorbroken.

Vroegsignalering Schuldhulpverlening

De ChristenUnie betreurt het feit dat het regelmatig voorkomt dat inwoners uit hun huis dreigen te worden gezet door oplopende schulden. Dreigende huisuitzettingen dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden door meer in te zetten op het voortraject van de schuldhulpverlening. Ook de uitvoering van de schuldhulpverlening is voor verbetering vatbaar. De ChristenUnie wil de schuldhulpverlening structureel verbeteren.

Tussen het moment van het ontstaan van de schulden en het moment dat de schuldsituatie echt problematisch is, ligt een enorme kans om te signaleren dat er financieel iets aan de hand is. Op het moment dat schulden vroegtijdig opgespoord worden, zijn er meer mogelijkheden om deze mensen hulp te bieden. Hiermee wordt voorkomen dat achterstanden verder oplopen en zich kunnen ontwikkelen tot een problematische schuldsituatie.

Helaas is het een feit dat een groot deel van de huishoudens met problematische schulden niet in beeld is bij hulpverlening. Signalen zijn er genoeg. Denk aan achterstanden bij onder andere verhuurders, hypotheekverstrekkers, zorgverzekeraars, belastingdienst en energiemaatschappijen. De gemeente Roosendaal maakt nu nog maar mondjesmaat gebruik van deze gegevens. Schuldhulpverlening wordt door de gemeente Roosendaal gezien als een vorm van dienstverlening. De gemeente gaat pas aan de slag als de schuldenaar verantwoordelijkheid neemt voor zijn situatie door een aanvraag in te dienen. Helaas meldt de schuldenaar zich vaak in een veel te laat stadium. Gebruik moet worden gemaakt van beschikbare gegevens over achterstanden om potentieel problematische schuldsituaties op te sporen. Dit vraagt wel een proactieve aanpak van de gemeente. De ChristenUnie realiseert zich dat de gemeente hiermee voor een uitdaging staat. Daarnaast moet gezocht worden naar de juiste manier van communicatie richting de schuldenaar. Het beleid van de gemeente dient zodanig ingericht te zijn dat deze uitdagingen uitgevoerd kunnen worden.

Het hebben van schulden levert veel stress op en leidt vaak tot geestelijke en lichamelijke klachten. De aanpak van schulden heeft dus haast. Wachttijden moeten zoveel mogelijk worden beperkt en als een schuldhulptraject start moeten schuldeisers zo snel mogelijk worden geïnformeerd. Om een eventuele wachttijd te benutten moet het bij de eerste melding gebruikelijk zijn ook andere beschikbare partners in te schakelen. Vrijwilligersorganisaties moeten hierbij ook op steun van de gemeente kunnen rekenen. Dat kan zijn financieel, maar ook in praktische zin, in de aansturing of in kennisoverdracht. En hoewel wij het liefst een samenleving zouden zien waarin voedselbanken niet nodig zijn, zijn wij dankbaar voor het kostbare werk dat zij doen. Ook zij mogen op onze steun rekenen, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van een locatie of vervoersmiddel.

- + Het schuldhulpverleningstraject moet verbeterd worden: sneller, toegankelijker en ingewikkelde bureaucratie moet vermeden worden.
- + De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid door bewindvoerders te toetsen.
- + De toegang tot preventief budgetbeheer voor kwetsbare groepen wordt zo laagdrempelig mogelijk gemaakt, met kortere wachttijden.
- + Beter samenwerken met andere partijen om onnodig oplopen van schulden te voorkomen. O.a. scholen en sportverenigingen wordt gevraagd alert te zijn op signalen van armoede bij kinderen en deze te melden bij het (sociaal) wijkteam.
- + Een onderdeel van vroegsignalering schuldhulpverlening is de aanpak van laaggeletterdheid. Niet zelden komt het voor dat mensen met schulden hun binnengekomen post niet begrijpen.
- + De gemeente spreekt met woningcorporaties en energieleveranciers af dat betalingsachterstanden tijdig worden gemeld en er pas tot (dreigen met) afsluiting of

huisuitzetting wordt overgegaan nadat eerst actief hulp is aangeboden, zeker bij gezinnen met kinderen.

- + De gemeente kijkt ook kritisch naar het eigen gedrag als schuldeiser.
- + Bij regelingen voor minima moet de gemeente rekening houden met de groep die qua inkomen net boven de bijstandsnorm zit.
- + Bij de regelingen voor minima moet onze gemeente oog hebben voor de stapeling van kosten (het optellen van eigen bijdragen)
- + Na aanmelding moet iemand binnen twee weken bij de schuldhulpverlening terecht kunnen.
- + Wachttijden worden zoveel mogelijk benut. Bijvoorbeeld door mensen 'huiswerk' te geven, maar ook actief samen te werken met partners als Schuldhulpmaatje, maatschappelijk werk, de Voedselbank of de diaconie.
- + De gemeente maakt als regisseur concrete afspraken met deze partners om de hulp te stroomlijnen en biedt daarin ondersteuning aan.
- + Bij dakloosheid door huurschuld wordt gewerkt aan een gezamenlijke oplossing met woningcorporaties. Corporaties mogen zich niet als preferente schuldeiser opstellen. Gezinnen met kinderen die te maken hebben met (dreigende) dakloosheid komen in aanmerking voor urgentie.
- + In sommige gevallen moet het mogelijk zijn om schulden af te lossen door maatschappelijke inzet.

Hoofdstuk 6: Kunst, cultuur en sport

Waar staat de ChristenUnie voor?

Cultuur vormt de ziel van de stad of het dorp. In cultuur wordt de historie van de gemeente en de manier van samenleven van mensen weerspiegeld. In de cultuursector werken professionals en amateurs samen aan het mooier maken van onze samenleving. In cultuur vinden mensen ontspanning en betekenis. Cultuur draagt bij aan een juiste balans tussen in- en ontspanning. De ChristenUnie ziet meerwaarde van groepen mensen die gezamenlijk hun vrije tijd besteden en zet daarom in op het ondersteunen van verenigingen rondom cultuur. Daarbij vindt de ChristenUnie het belangrijk dat kinderen zich leren uitdrukken in muziek, dans en andere creatieve activiteiten. Dat draagt bij aan de individuele ontwikkeling van kinderen en jongeren en daarmee aan een krachtige en creatieve samenleving. De inzet van de gemeente dient niet alleen gericht te zijn op het stimuleren van deelname, kennismaking en aansluiting van cultuur op het onderwijs aan kinderen en jongeren, maar ook op inwoners die niet goed in de samenleving mee kunnen komen zoals nieuwkomers, werklozen, senioren, langdurig zieken en mensen met een beperking.

De ChristenUnie pleit voor cultuur en sport in de breedte; bereikbaar en betaalbaar voor iedereen. Investeren in dure cultuurgebouwen is soms nodig maar moet kritisch beoordeeld worden op nut, noodzaak en de financiële haalbaarheid en houdbaarheid op lange termijn.

- + Kinderen uit gezinnen in armoede in Roosendaal kunnen (bijvoorbeeld met behulp van een minimapas) korting krijgen of gratis deelnemen aan muzieklessen en/of sport. De gemeente ontwikkelt hier passend beleid voor.
- + Evenementen in Roosendaal moeten veilig en gezond zijn. Niet alleen zijn ze goed toegankelijk maar ook komen er heldere (subsidie-) afspraken over afval/duurzaamheid, geluid en volksgezondheid (drank/drugs).
- + De gemeente stimuleert samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen.
- + De ChristenUnie wil meer aandacht voor kunst en cultuur in de ouderenzorg.

Monumentenbeleid en musea

Cultuur legt de verbinding tussen verleden, heden en toekomst. Het bewaren en beschermen van objecten, gebouwen, monumenten, documenten en gegevens uit de al dan niet lange lokale en regionale geschiedenis vindt zorgvuldig plaats. Eventueel wordt hiervoor ondersteuning gegeven aan musea en archieven. Musea hebben een cultuurhistorisch belang. Enerzijds om te bewaren en te beheren, anderzijds om door te geven en te leren. Het biedt ook kansen om mensen te (re)activeren.

Kerken zijn als religieus erfgoed vaak beeldbepalend en drager van onze culturele identiteit. De komende jaren zullen meer kerkgebouwen hun functie verliezen. Ze komen leeg te staan of kampen met achterstallig onderhoud. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat dat er lokaal zicht is op het aantal kerken en de staat ervan. De gemeente ontwikkelt samen met de provincie en eigenaars/beheerders van kerkgebouwen een visie en uitvoeringsplan over de toekomst van leegstaande/monumentale kerkgebouwen in Roosendaal.

Bibliotheken

Bibliotheken zijn van belang voor het leesonderwijs aan onze kinderen, het bestrijden van laaggeletterdheid en bieden alle inwoners leesplezier en toegang tot informatie (ook digitaal). Bibliotheekvoorzieningen staan echter meer en meer onder druk. Sluiting van buurt/dorpsvestigingen moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Innovatief nadenken over multifunctionaliteit kan ook hier de oplossing zijn. Samenwerking met scholen verdient aandacht. De mogelijkheden van (uitbreiding van) inzet van vrijwilligers kunnen worden onderzocht.

Gebouwen en sportvelden

Beleid op de gebieden sport, cultuur en recreatie richt zich vooral op stimulering van deelname, ondersteuning en faciliteren van verenigingen en initiatieven. Er moet sprake zijn van een gedegen voorzieningen- en accommodatiebeleid. Daarbij zet de ChristenUnie in op toegankelijkheid en bereikbaarheid. Zowel financieel als praktisch.

Sport en bewegen is goed voor elk mens. De ChristenUnie wil dat de gemeente bij het stimuleren van sport en bewegen vooral oog heeft voor de sport in de breedte en niet op de professionele sportbeoefening. De gemeente moet goed in beeld hebben wat de behoeften zijn aan voorzieningen op het gebied van sport en daar een (financiële) meerjarenplanning voor maken. Accommodaties zijn kostbaar en het is van belang dat verenigingen in redelijkheid bijdragen aan exploitatie en onderhoud.

In het accommodatiebeleid van de gemeente wordt getracht alle verenigingen op een passende en eerlijke maar ook financieel gedegen wijze te bedienen.

Gebouwen worden zo veel mogelijk multifunctioneel benut, enerzijds om het gebruik te optimaliseren, anderzijds om dwarsverbanden tussen (brede) scholen, sportverenigingen, kinderopvang, peuterspeelzalen, bibliotheken, muziekscholen, zorginstellingen, etc. te benutten en samenwerking te versterken.

- ⊕ De ChristenUnie wil dat de exploitatielasten van accommodaties naar beneden gaan door in te zetten op lagere energielasten door het verduurzamen van gebouwen en lichtinstallaties. Bij nieuwe aanbestedingen willen wij dit nadrukkelijk betrekken in de bouwplannen en bij groot onderhoud hiervoor advies inwinnen. Dit stimuleert tevens de werkgelegenheid.

Sportstimulering

Sporten is niet alleen gezond en leuk maar sport bindt ook samen. Sportstimulering en specifiek het betrekken van minima, ouderen, mensen met een beperking en andere doelgroepen, zoals nieuwkomers en langdurig zieken, is daarom een speerpunt. De ChristenUnie pleit voor open clubs met een sterke verbinding tussen het sociale en het gezondheidsdomein.

Het creëren of uitbreiden van fiets-, vaar-, wandel-, nordic walking en/of hardlooproutes is een doeltreffende en kostenvriendelijke manier om zowel bebouwde als natuurlijke omgeving voor recreatie en beweging toegankelijk te maken. Zeker als dit in regionaal verband uitgewerkt wordt.

- ⊕ Bij de aanleg van woonwijken wordt uitgegaan van de mogelijkheid tot 'ommetjes'. Hierbij kunnen natuurorganisaties uit de eigen gemeente behulpzaam zijn.

- ⊕ In het beleid van de gemeenten wordt ruim aandacht geschonken aan voorlichting aan minima zodat regelingen optimaal benut worden om sport- en cultuurdeelname mogelijk te maken. Wijken krijgen de mogelijkheid om naast kinderspeeltoestellen te kiezen voor publieke fitnessapparaten.
- ⊕ Alcohol, roken en sport gaan niet samen. Het alcoholgebruik in sportkantines tijdens en aansluitend aan sportactiviteiten wordt ontmoedigd.
- ⊕ In elke wijk komt een buurtsportcoach om de verbinding tussen sport, onderwijs en zorg te bevorderen.
- ⊕ De gemeente stimuleert ouders om hun kinderen aan het einde van de basisschoollleeftijd het zwem-ABC te halen.

Natuur

De natuur in Nederland is mensgemaakt en daarom een uiting van onze cultuur, onze leefwijze. De ChristenUnie zet zich in voor het behoud van het landschap, de plattelandscultuur en voor de bescherming van het milieu en de biodiversiteit. Natuur is kwetsbaar en kan niet voor zichzelf spreken. Er zijn dus regels nodig om de natuur te beschermen. De gemeente moet bijdragen aan behoud, verbetering en een harmonieuze ontwikkeling van de leefomgeving.

- ⊕ Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met (historische) landschappelijke elementen.
- ⊕ Geen bezuiniging op natuur- en milieu-educatie.
- ⊕ De ChristenUnie pleit voor een revolverend landschapsfonds: landschapsfondsen waaruit geleend kan worden om de ontwikkeling van landschapsplannen financieel te ondersteunen.
- ⊕ De ChristenUnie wil dat natuur zo 'beleefbaar' en toegankelijk mogelijk wordt door aanleg en onderhoud van goede wandel- fiets- en beleefpaden.
- ⊕ Samenwerking tussen provincie, gemeente, waterschappen, agrarische sector, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en land- en tuinbouworganisaties wordt gestimuleerd.

Hoofdstuk 7: Economie

Waar staat de ChristenUnie voor?

De lokale overheid speelt, samen met kennisinstellingen, het bedrijfsleven en andere overheden, een belangrijke rol in de versterking van de regionale arbeidsmarkt en de (regionale) circulaire economie. Een sterke economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. De economie draait om de kwaliteit van leven en niet alleen om groei en consumeren. Een economie is volgens de ChristenUnie pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent.

Werk

De betekenis van werk kan niet genoeg worden benadrukt. Iedereen moet de kans hebben om zo veel mogelijk in zijn of haar eigen onderhoud te kunnen voorzien. Sommige mensen kunnen werk vinden dat hun vervulling geeft. Het biedt hun de kans om zichzelf te ontplooien door gaven en talenten die zij hebben gekregen te benutten. Anderen vinden die ontplooiing buiten hun werk. Voor hen is werk een manier om in hun levensonderhoud te voorzien. Als ChristenUnie vinden we dit laatste (zelfvoorziening) belangrijk en wensen we het eerste (werkplezier) aan iedereen toe.

Voor sommige groepen is een belangrijke stap naar werk een gesubsidieerde baan. Dat kan via participatieplaatsen. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat deze plaatsen ook echt tijdelijk zijn en een goede aanmoediging om een definitieve baan te vinden. Dan is er nog een groep die heel moeilijk aan het werk komt vanwege een psychische of lichamelijke beperking, die nog nooit hebben gewerkt en voor wie zo'n uitzicht eigenlijk ook een illusie is. We gaan deze groep niet vermoeien met uitgebreide trajecten. Bij deze groep richten we ons niet op re-integratie, maar op deelname aan de samenleving. Vrijwilligerswerk kan voor deze groep mensen waardevolle ervaring opleveren. Op die manier kunnen zij net zo goed als anderen een rol vervullen in onze samenleving.

Het MKB is onmisbaar voor werkgelegenheid, de lokale economie, voor ontwikkelingen van producten en voor de leefbaarheid. De ChristenUnie komt op voor ondernemers. De ChristenUnie in Roosendaal wil investeren in goede infrastructuur en betere bereikbaarheid. Ook digitaal. De gemeente moet goede voorwaarden scheppen om lokaal en regionaal en (maatschappelijk) verantwoord ondernemerschap te stimuleren.

- + Alle inzet is gericht op het aantrekken van duurzame werkgelegenheid.
- + Onze gemeente gaat lokale en regionale economische clusters versterken en uitdragen.
- + Roosendaal zet zich in voor goede samenwerking tussen de gemeente en de provincie en omliggende gemeenten als het gaat om het aantrekken van werkgelegenheid.
- + Lokale ondernemers krijgen een grotere kans bij aanbestedingen en overheidsinkoop.
- + Voor ondernemers wordt één (digitaal) loket geopend waar men met alle (aan)vragen terecht kan. Dit loket sluit aan bij het provinciale loket.
- + Het MKB moet eerlijk toegang krijgen tot gemeentelijke aanbestedingen.

- + De ChristenUnie wil dat de gemeente ondernemers niet frustreert, maar motiveert door alle ondernemers binnen 30 dagen te betalen.
- + De inkoop van de gemeente dient zoveel mogelijk lokaal en/of regionaal te gebeuren.
- + De gemeente faciliteert indien mogelijk initiatieven om breedband in het buitengebied aan te leggen.

Tekort aan arbeidskrachten

De positionering van Roosendaal als logistieke hotspot heeft de vraag naar arbeidskrachten sterk doen toenemen. Door de komst van een aantal grote distributiecentra in de gemeente Roosendaal is een tekort aan arbeidskrachten ontstaan. Hierdoor moeten bedrijven noodgedwongen buiten Roosendaal zoeken naar creatieve oplossingen om deze tekorten het hoofd te bieden.

Door een actieve en constructievere rol te spelen als bemiddelaar tussen vraag en aanbod kan de gemeente bijvoorbeeld langdurig werklozen en Wajongers helpen aan werk. Het (werkgelegenheids)mes snijdt hierdoor zowel aan de kant van werkgevers als toekomstige potentiële werknemers. De ChristenUnie vindt dat de gemeente hierin dient te investeren middels actief contact met bedrijven, verstrekken van subsidies en/of gratis proefplaatsingen en professionele begeleiding.

ZZP-ers

Veel mensen werken tegenwoordig zonder in loondienst te zijn, bijvoorbeeld als zelfstandige zonder personeel (ZZP-er). Soms verdienen zij minder dan nodig is om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. De gemeente moet wat de ChristenUnie betreft actief gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheden om hen zo nodig te ondersteunen.

Het voeren van een bedrijf aan huis moet voor een kleine zelfstandige niet onnodig moeilijk worden gemaakt. De gemeente Roosendaal kan randvoorwaarden, zoals een goede infrastructuur, bevorderen.

Duurzame Bedrijventerreinen

De ChristenUnie zet zich in voor de samenwerking tussen ondernemers op de bedrijventerreinen om het gebied up-to-date te houden en verduurzaming te stimuleren.

- + Bedrijventerreinen in Roosendaal hebben goede faciliteiten (parkmanagement/gezamenlijke parkeeroplossingen) en zijn digitaal goed bereikbaar (glasvezel).
- + Bedrijfsterreinen worden duurzaam ingericht. Bij voorkeur functioneren zij klimaatneutraal.
- + Bedrijventerreinen zijn optimaal ontsloten voor het openbaar vervoer en fietsverkeer.
- + Gezocht moet worden naar duurzame oplossingen voor leegstand op oude bedrijventerreinen.

Bloeiende binnensteden

De detailhandel verandert van aard en structuur. Hierop moet worden ingespeeld, waarbij aandacht geldt voor de leefbaarheid van de kernen en voor sociale veiligheid van winkelstraten (wonen boven winkels).

Een mooie binnenstad, er zijn al goede initiatieven getoond, dat mag doorgaan.

- + Om het winkelgebied in Roosendaal meer te concentreren worden winkelbestemmingen gewijzigd in woonbestemmingen.
- + Er komen geen nieuwe winkelcentra in het buitengebied (grootschalige winkels/ outletcentra), om een levensvatbare middenstand overeind te houden.
- + In kleine kernen worden functies zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk gecombineerd (detailhandel, bibliotheek, bank etc.).

Recreatie en toerisme

Samen met recreatieve en toeristische ondernemers wordt een plan opgesteld waarin verblijfsrecreatie in en rond Roosendaal wordt gestimuleerd.

- + Naast de ontsluiting van toeristische trekpleisters wordt ingezet op een optimale ontsluiting van fietsverbindingen, voor zowel het recreatie als het woon-werk verkeer.
- + Inzet op gebiedspromotie (stad, dorp of gebied), samen met inwoners en lokale ondernemers.

Koopzondag

Elke gemeente mag volgens de wet zelf bepalen hoeveel koopzondagen er zijn. Wij zien dat als een ongewenste stap richting een 24-uurs economie. Zo'n economie heeft tot gevolg dat er te weinig sprake is van een gezamenlijk rustmoment. Het is belangrijk dat we regelmatig gas terug nemen. De zondag is binnen de Nederlandse cultuur al van oudsher een rustdag is geweest. Ook de aanslag op het gezinsleven van de winkeliers moet niet vergeten worden: zelfs het weekend, als kinderen thuis zijn, gaat op aan werk. Een collectieve rustdag komt de samenleving ten goede. Vanuit onze christelijke levensovertuiging is de zondag de daarvoor aangewezen dag.

We zien daarnaast dat door de toename van koopzondagen veel kleine zelfstandigen het extra moeilijk hebben om hun winkel op zondag open te stellen. Ook is er vaak sprake van dwang om op zondag te werken via de macht van grote winkelketens.

De ChristenUnie vindt dat voor parkeren in het centrum ook op zondag het normale tarief mag gelden. Ter compensatie mogen de tarieven van betaald parkeren in het centrum op weekdays omlaag worden gebracht.

- + De verruiming van zondagsopenstelling van winkels wordt zoveel mogelijk beperkt.
- + Geen verplichte zondagsopenstelling: ondernemers mogen niet contractueel gedwongen worden om op zondag hun winkel te openen.
- + Ook op zondag dezelfde tarieven hanteren voor parkeren in het centrum.

Gezonde agrarische sector

Voedsel is een geschenk van God aan mensen. Boeren en tuinders werken aan goed en gezond voedsel en hebben een nauwe verbondenheid met de schepping. De ChristenUnie is trots op onze agrarische sector en heeft hart voor boeren en tuinders. Een toekomstbestendige agrarische sector heeft een gezonde economische basis, is innovatief, gaat zorgvuldig om met bodem, grondstoffen en energie en produceert in balans met dier en leefomgeving. Jonge boeren en tuinders verdienen een

goede toekomst.

- + Bij het opstellen van de visie op het buitengebied wordt ingezet op een toekomstbestendige agrarische sector.
- + Om verloedering tegen te gaan, ontwikkelt de gemeente beleid voor Vrijkomende Agrarische gebouwen (VAB).
- + De ChristenUnie vindt dat landbouwbedrijven zich primair moeten richten op de agrarische sector, op het in stand houden van het agrarisch gebied. Ondergeschikt daaraan krijgen landbouwbedrijven ruimhartig de mogelijkheid nevenactiviteiten uit te voeren zoals landschapsonderhoud, toerisme etc.
- + Het beleid moet ruimte bieden aan die nieuwe duurzame ontwikkelingen en teelten.
- + Landbouwondernemingen krijgen de ruimte voor een moderne bedrijfsvoering door investeringen mogelijk te maken, voor zover deze een bijdrage levert aan duurzaamheid, dierenwelzijn, energiebesparing, milieu en landschap.
- + Boeren krijgen een adequate vergoeding voor natuur- en landschapsbeheer en weidevogelbeheer.
- + De gemeente Roosendaal heeft beleid op het gebied van dierenwelzijn.

Hoofdstuk 8: Energie, klimaat en milieu

Waar staat de ChristenUnie voor?

Wij hebben de taak om zorgvuldig om te gaan met onze aarde. Vervuiling van de lucht, verspilling van materialen en uitputting van hulpbronnen vormen een grote bedreiging voor de leefbaarheid, veiligheid en gezondheid. Een schone economie levert veel op voor ons en voor volgende generaties: een gezondere lucht, een beter klimaat en een sterkere economie. Onze gemeente heeft hierin een belangrijke rol.

Wij willen zo snel mogelijk ruim baan maken voor schone energie. Energiebesparing in de industrie, gebouwde omgeving en mobiliteit wordt topprioriteit. Energieneutrale huizen worden de norm. Materialen die de Schepper ons geeft willen wij niet verspillen, maar terugwinnen en hergebruiken. Wij kiezen voor de bescherming van waardevolle natuur en een verantwoorde omgang met ruimte en landschap.

8.1 Energieke gemeente

Verbinding lokaal-regionaal

Afstemming in de regio is essentieel, zodat je van elkaar kunt leren en slimme coalities kunt smeden. De gekozen technieken voor energieproductie moet passend zijn bij Roosendaal.

Green deals

Onze gemeente zoekt samenwerking met andere gemeenten, provincies, maatschappelijke organisaties en bedrijven om duurzame initiatieven mogelijk te maken. Dit kan de gemeente Roosendaal doen door het sluiten van nieuwe Green deals of door zich aan te sluiten bij bestaande Green deals. Via Green deals geeft de overheid op interactieve wijze ruimte aan vernieuwende en duurzame initiatieven uit de samenleving en onze gemeente kan hieraan meedoen. Door samen te werken met andere partijen zijn er veel kansen om een duurzame, groene economie te realiseren (www.greendeals.nl).

Duurzaam wagenpark

In 2012 heeft de gemeente Roosendaal het Manifest 'Professioneel Duurzaam Inkopen' ondertekend en is voornemens het 'Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen' nog in 2017 te ondertekenen. Beide manifesten sluiten aan bij de doelstelling om 100% duurzaam in te kopen. Met het ondertekenen van laatstgenoemd manifest spreekt de gemeente Roosendaal de ambitie uit om bij de inkoop van diensten en goederen in alle fasen van het inkoopproces rekening te houden met de sociale, ecologische en economische dimensies van duurzaamheid.

Helaas is uit onderzoek van Milieuorganisatie Natuur en Milieu gebleken dat de gemeente Roosendaal niet voldoet aan de landelijke inkoopcriteria voor duurzaamheid wat betreft het doelgroepenvervoer en eigen wagenpark. De gemeente is zelfs op de laatste plek beland. In het onderzoek van

Milieuorganisatie Natuur en Milieu werd onderzocht hoe gemeenten op duurzaamheid sturen in aanbestedingen voor eigen wagens en taxibusjes voor scholieren, zieken en ouderen. ChristenUnie Roosendaal is zeer teleurgesteld in het feit dat de gemeente Roosendaal bij de aanbesteding voor voertuigen niet om de minimale randvoorwaarden voor milieu vraagt. ChristenUnie Roosendaal betreurt dit ten zeerste en vindt dat dit anders moet in de gemeente Roosendaal.

Participatie

Belangrijk is dat omwonenden nauw betrokken worden als het gaat om plannen voor energieopwekking, zoals windmolens, en kunnen meeprofiteren van de voordelen. Participatie zorgt ervoor dat lusten en lasten eerlijker worden verdeeld. Participatie kan op allerlei manieren: van een gebiedsgebonden bijdrage die terugvloeit naar de lokale samenleving tot een aandeelhouderschap van inwoners/coöperatie. Belangrijk is wel dat het participeren voor iedereen bereikbaar is (dus ook voor de kleinere portemonnee). Participatie zou hand in hand kunnen gaan met de levering van groene stroom aan inwoners/bedrijven.

Afscheid nemen van gas

Inmiddels is de aansluitplicht voor gas op woningen verdwenen. De doelstelling is dat Nederland in 2050 geen aardgas meer gebruikt. Dit betekent nogal wat voor een huiseigenaar. Gemeenten kunnen hier lokaal of regionaal op inspelen door te stimuleren dat er arrangementen gemaakt worden hiervoor. Een inwoner moet op 1 plek terecht kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om zijn eigen woning aan te passen aan de toekomst. Bij de aangeboden oplossingen zou het lokale bedrijfsleven een grote rol moeten spelen.

Nieuwbouw aansluiten op gas is niet toekomstbestendig. Voor nieuwbouw zijn verschillende alternatieven beschikbaar: onder meer zijn warmte koudeopslag (WKO), stadswarmte en de lucht/water-warmtepomp. Deze alternatieven zijn duurzamer en in veel gevallen op de lange termijn kosteneffectief. Daarom geldt voor nieuwbouw: geen gasaansluiting tenzij er écht geen reëel alternatief mogelijk is.

Zon

Het wordt tijd dat de grote lege daken van gebouwcomplexen en woningen gevuld gaan worden met zonnepanelen. De gemeente zet zich in om energiecoöperaties te starten, zodat bewoners samen met private partijen met elkaar kunnen investeren in zonne-energie.

Energiebesparing industrie

De lokale industrie wordt uitgedaagd om met elkaar een energiebesparingsconvenant te sluiten. Door samen te werken, brengen bedrijven elkaar tot ideeën, en zetten ze extra stappen om energie-efficiënt te worden.

Energieopslag: Buurtbatterij

Zodra de Salderingsregeling wordt stopgezet, wordt het voor bezitters van zonnepanelen interessant om energie op te slaan in batterijen. Momenteel worden de eerste experimenten gedaan met zogenaamde Buurtbatterijen. Dit zijn gedeelde batterijen waar je als wijk gebruik van kunt maken. De

gemeente zal met de netbeheerder in gesprek gaan om te onderzoeken of en waar buurtbatterijen een waardevolle inpassing kunnen krijgen.

- + Duurzaamheid pakt de gemeente Roosendaal integraal aan: het onderwerp wordt in ieder beleidsstuk waar het relevant is, meegenomen.
- + In de verkeers- en vervoersplannen wordt CO₂-emissiereductie integraal opgenomen. Daarbij wordt aandacht besteed aan alternatieven voor de auto, het stimuleren van gebruik van openbaar vervoer en fietsverkeer.
- + De gemeente ontwikkelt samen met de provincie een strategie om de energietransitie vorm te geven.
- + De ChristenUnie stimuleert particuliere initiatieven (zoals energiecoöperaties) op het gebied van de klimaatopgave.
- + Bij grootschalige energieprojecten is gewenst dat de omgeving kan participeren.
- + Coöperaties rondom duurzaamheid/milieu van inwoners en/of bedrijven worden aangemoedigd.
- + Een inwoner moet op 1 plek terecht kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om zijn eigen woning aan te passen aan de toekomst. Bij het financiële arrangement kan de gemeente een rol spelen door te zorgen voor een fonds waaruit geleend kan worden.
- + De gemeente zorgt ervoor dat de eigen behoefte aan energie duurzaam, binnen de landsgrenzen opgewekt wordt.
- + In de komende raadsperiode wordt het gemeentelijke inkoopbeleid volledig duurzaam en eerlijk: 100% schone energie uit Nederland en producten die voldoen aan de regels van eerlijke handel.
- + LED-verlichting is de norm bij openbare straatverlichting.
- + De ChristenUnie gaat voor een zuiniger en schoner eigen wagenpark, zie paragraaf 8.1.
- + De ChristenUnie wil versneld onafhankelijk zijn van aardgas en ten minste voor 2040.
- + Met woningcorporaties wordt afgesproken dat alle sociale huurwoningen in 2030 energieneutraal (nul-op-de-meter) zijn.

8.2 Afvalinzameling

In 2020 mag er nog 100 kilo restafval per persoon per jaar zijn. In afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. Beter kunnen we afval daarom zien als grondstof. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld bij de bron, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik. De ChristenUnie vindt dat er voor lastig te verwerken afvalstromen een passende oplossing moet worden geboden. Ook vindt de ChristenUnie dat de gemeente onderzoek moet doen naar de oorzaak van zwerfvuil. Indien er verband is tussen het ontstaan van zwerfafval en de hoogte van de afvalstoffenheffing, dan is één van de oplossingen om de variabele kosten te verlagen of een aantal keren per jaar de restafval gratis laten aanbieden. Ook de inzameling van plastic afval verdient woaaandacht. Een aparte container voor plastic afval of plastic vaker laten ophalen.

- + Het tegengaan van zwerfafval heeft prioriteit.

- + De gemeente stimuleert ook scholen en maatschappelijke organisaties om afval te scheiden en faciliteert hen hierin zoveel mogelijk.
- + Er wordt meegedaan aan landelijke bewustwordingsacties rond afval, zwerfvuil en compost.
- + Hergebruik via kringloopwinkels en afvalbrengstations wordt gepromoot.

Overbelasting riolsysteem

Ook in Roosendaal is er steeds meer verstedelijking. Daardoor komt veel regenwater direct in het riool terecht en niet in de bodem. De gemeente dient overbelasting van het riool en wateroverlast te voorkomen en kan duurzamer omgaan met regenwater. Een praktisch voorbeeld is het bestraten van parkeerplaatsen met open grasbetonklinkers, zodat het regenwater direct de grond in kan trekken. Deze klinkers kunnen opgevuld worden met fijn grind. Het is goed mogelijk te starten met een proefproject. Samenwerking met ontwikkelaars en particulieren is belangrijk om te zorgen dat de bodem voldoende water krijgt en het riolsysteem niet overbelast raakt.

Hoofdstuk 9: Wonen en ruimte

Waar staat de ChristenUnie voor?

Een goed en betaalbaar huis in een prettige wijk, dat is voor ons allemaal belangrijk. De beschikbaarheid van de juiste woningen is helaas niet vanzelfsprekend. Er zijn lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen, en de behoefte aan betaalbare huurwoningen in de vrije sector is groot. De ChristenUnie wil dat de lokale overheid met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleert, zodat starters een steuntje in de rug krijgen, er voldoende passende huurwoningen zijn en er ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw.

9.1 Wonen

Het woonbeleid van de gemeente Roosendaal moet gebaseerd zijn op de actuele vraag én op toekomstige ontwikkelingen. In de gemeentelijke woonvisie wordt daarom integraal naar de lokale woningmarkt gekeken en worden de noodzakelijke maatregelen beschreven. Naast woningcorporaties, krijgen ook wijkraden en huurdersverenigingen wat de ChristenUnie betreft een prominente rol bij het opstellen van deze visie.

- + Door middel van een woonvisie met ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen voert de gemeente een integraal en duurzaam woonbeleid. Levensloopbestendige woningen zijn de norm.
- + Roosendaal bouwt zoveel mogelijk levensloopbestendige woningen en wijken, ondersteund door een goede infrastructuur (sociaal-culturele activiteiten en zorgondersteuning). Eventuele belemmeringen in de regelgeving worden zoveel mogelijk weggenomen. Renovaties worden door woningcorporaties aangegrepen om woningen levensloopbestendig te maken.
- + Ouderen in een koopwoning kunnen gebruik maken van een Blijverslening om de woning aan te passen zodat ze er, ondanks toenemende lichamelijke beperkingen, kunnen blijven wonen.
- + Woningen worden duurzaam gebouwd en de gemeente zet in op verduurzaming van bestaande woningen (nul-op-de-meter).
- + Er wordt regionaal samengewerkt tussen gemeenten als het gaat om wachtlijstbeheer en nieuwbouw.

Toekomstige generaties

Keuzes die we nu maken, hebben gevolgen voor de leefomgeving van toekomstige generaties. De gemeente heeft hierin een belangrijke regierol. Ecologische, economische en demografische ontwikkelingen (krimp en/of groei) maken het mogelijk en noodzakelijk dat er een omslag komt: van sloop en nieuwbouw naar hergebruik, van bebouwen van de open ruimte naar hergebruik en herstructurering van al bebouwd gebied. De gemeente Roosendaal zal duidelijke keuzes moeten maken. Ruimtelijke ordening is bij uitstek het onderwerp waar inwoners bij betrokken moeten worden, want het gaat tenslotte over de kwaliteit van de eigen leefomgeving.

Structurele versterking van de (wijk)economie en bereikbare voorzieningen houden krimpregio's leefbaar. Ook is het belangrijk dat de infrastructuur op orde is, zoals publiek vervoer en snel internet.

- ⊕ De ChristenUnie wil de transformatie van kantoorgebouwen naar woningen krachtig bevorderen. Daarbij wordt voorkomen dat gemeenten de verliesposten krijgen van de projectontwikkelaars. De gemeente heeft vooral een rol in wijziging van bestemmingsplannen.
- ⊕ Leegstaand gemeentevastgoed wordt in samenspraak met de gemeente beschikbaar gesteld als startup co-working spaces die met behulp van collectieve huurovereenkomsten aantrekkelijk zijn voor startups om te gebruiken.
- ⊕ De gemeente ontwikkelt een plan van aanpak 'asbestsanering' zodat alle daken in Roosendaal voor 2024 asbestvrij zijn. Hiervoor wordt samenwerking met de Provincie gezocht.
- ⊕ In Roosendaal komt er ruimte voor de bouw van zgn. Tiny Houses: kleine, duurzame woningen. (zie: (<http://www.tinyhousenederland.nl/>))

Woningcorporaties

De ChristenUnie wil dat de gemeente Roosendaal woningcorporaties de ruimte geeft om innovatief, vraaggericht en toekomstbestendig te kunnen bouwen, maar vraagt daarbij wel duidelijke kaders via een gemeentelijke woonvisie. In deze woonvisie moet aandacht zijn voor ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen. De komende raadsperiode moet er een plan zijn hoe de bestaande woningvoorraad volledig verduurzaamd wordt. Tegelijkertijd is het goed als corporaties van de keuzes die zij maken nadrukkelijker verantwoording afleggen aan de lokale samenleving (via hun bewoners, via de gemeentelijke aansturing).

Woningcorporaties dragen zorg voor voldoende sociale huurwoningen. Woningcorporaties spelen ook een rol op de koopmarkt. De ChristenUnie zet in op toename van 'sociale koop'. Het is goed dat er steeds meer goedkope koopwoningen komen, waarbij woningcorporaties via Verenigingen van Eigenaren medeverantwoordelijk blijven voor het beheer en de woningen uiteindelijk ook weer terugkopen. Dit helpt de kloof tussen huren en kopen dichten. Woningcorporaties hebben een blijvende taak ten aanzien van de leefbaarheid, op het niveau van de buurt en de wijk. Daarbij organiseren corporaties het leefbaarheidsbeleid niet alleen voor maar vooral mét de bewoners in onze gemeente.

- ⊕ De gemeente besteedt in de prestatiecontracten met de woningcorporaties aandacht aan de beschikbaarheid van goede sociale huurwoningen, de leefbaarheid in wijken en de sociale koopsector.
- ⊕ De gemeente Roosendaal stelt met de woningcorporaties doelen op gericht op het verbeteren van de energihuishouding van woningen.
- ⊕ In de woonvisie komen duidelijke afspraken met de corporaties te staan over de volledige verduurzaming van de woningvoorraad.
- ⊕ Woningcorporaties en woningverhuurders worden gestimuleerd om in samenwerking met de omgeving te zorgen voor leefbaarheid in de wijken.

9.2 Ruimte

Groenonderhoud

De ChristenUnie vindt het groen in de stad belangrijk. Dit betekent dat het groen in de stad goed onderhouden moet worden. De openbare ruimte is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid. Vanouds beheert de gemeente de ruimte, maar dat kan ook heel goed in samenwerking met bewoners gedaan worden. Als de bewoners het zelf doen, wordt de kwaliteit van het groen hoger en de wijk leuker: de wijk wordt beter onderhouden en het versterkt de sociale samenhang. De gemeente Roosendaal dient burgerinitiatieven op dit punt te stimuleren en te faciliteren.

Onderhoud en beheer van de verhardingen

De ChristenUnie is van mening dat het onderhoud en beheer van de verhardingen onder de maat is, er is sprake van achterstallig onderhoud. Het fysiek beheer draagt bij aan de leefbaarheid in de gemeente Roosendaal. De gemeente Roosendaal dient hierin structureel te investeren en een plan te maken om de kwaliteit van de verhardingen per wijk aan te pakken. Niet alleen aan de slag gaan als er meldingen binnenkomen van losse of scheve tegels, maar voorkomen dat er ongelukken gebeuren door slecht onderhoud. De kosten en baten van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte moeten duidelijk vermeld staan in de begroting en jaarrekening, zodat de raad deze over de jaren heen goed kan volgen en beoordelen. Ook moet ingezet worden op meer burgerparticipatie op het terrein van klein onderhoud aan groen en grijs. Het fysiek beheer draagt bij aan de leefbaarheid in onze gemeente.

Meer openbare toiletten in Roosendaal

Met maar 12 openbare toiletten op 77.069 inwoners staat Roosendaal op de 41e plaats van 50 Nederlandse gemeenten. Dat blijkt uit het jaarlijkse toiletonderzoek van waarkaniknaardewc.nl. De ChristenUnie vindt dat er meer openbare toiletten moeten komen in Roosendaal. Voor veel ouderen is de vrees voor het ontbreken van openbare toiletten de reden om het huis niet (meer) uit te gaan en niet volledig aan de maatschappij mee te doen. Ook voor mensen met een maag/darmprobleem of incontinentieproblemen is het noodzakelijk dat er meer openbare wc's gerealiseerd worden.

9.3 Omgevingswet

Iedereen wenst een leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Maar daarvoor moet je wel goede afspraken met elkaar maken. Inwoners, ondernemers en overheden worstelen met het huidige omgevingsrecht: het is te complex en versnipperd. Daarom komt er per 1 januari 2021 een nieuwe wet: de Omgevingswet. Doel van deze wet is het eenvoudiger maken van regels en meer ruimte bieden voor participatie. De nieuwe wet moet de bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. De overgang naar de Omgevingswet is een enorme operatie die niet alleen het ruimtelijke domein aangaat maar ook het sociale en gezondheidsdomein. De gemeente Roosendaal moet zich tijdig voorbereiden op deze overgang.

De Biomineralenfabriek, een leermoment voor de nieuwe Omgevingswet

Dat het proces van vergunningverlening gevoelig kan verlopen, blijkt duidelijk uit de zaak van de Biomineralenfabriek aan de Potendreef. Eind oktober 2017 verleende het college van B&W de vergunning voor de realisatie van de Biomineralenfabriek. Het college had geen grond om de aanvraag te weigeren, de aanvrager heeft aan de voorwaarden gedaan en de gevolgde procedure is zorgvuldig verlopen. De gemeenteraad had in 2015 de wijziging van het betreffende bestemmingsplan goedgekeurd, waardoor de komst van de Biomineralenfabriek mogelijk werd gemaakt.

Het college van B&W is bevoegd gezag voor het afgeven van omgevingsvergunningen. De rol van de gemeenteraad is het vaststellen van de kaders en het strategisch beleid van de gemeente en de toetsing of het college het beleid volgens afspraak heeft uitgevoerd. In een bestemmingsplan beschrijft de gemeente wat er mag gebeuren met de ruimte, de gemeenteraad stelt het bestemmingsplan vast en stemt eventueel in met een wijziging ervan. Zo ook in de zaak van de Biomineralenfabriek in 2015.

De belangrijkste instrumenten straks voor gemeenten in het kader van de nieuwe Omgevingswet zijn de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. De gemeenteraad zal deze twee documenten vaststellen. De Omgevingsvisie omvat straks de lange termijn strategische visie voor het gehele grondgebied van de gemeente Roosendaal en vormt het uitgangspunt voor het Omgevingsplan. Het Omgevingsplan kan worden gezien als de opvolger van het huidige bestemmingsplan. Het bevat het beoordelingskader voor aanvragen omgevingsvergunning. Het is van belang dat de gemeenteraad aanpassingen van het Omgevingsplan goed in de gaten houdt. Anders is de kans groot dat er weer een zaak voordoet als de Biomineralenfabriek. En als het plan regelmatig wordt aangepast, is het de vraag of het nog aansluit bij de vastgestelde Omgevingsvisie.

Een ander aandachtspunt is dat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet er geen instemming nodig is van de gemeenteraad bij aanvragen voor omgevingsvergunningen die in strijd zijn met het Omgevingsplan. De gemeenteraad heeft dan (slechts) een adviserende rol. Onder de huidige wetgeving kan het college alleen dan een vergunning verlenen voor een plan dat in strijd is met het bestemmingsplan als de gemeenteraad heeft ingestemd. Daarnaast is de termijn om vergunningen te verlenen in de nieuwe Omgevingswet verkort naar acht weken. In die acht weken zal de gemeenteraad zijn advies moeten uitbrengen aan het college. Dit betekent dat de gemeenteraad al bij het indienen van de vergunningaanvraag in positie moet worden gebracht.

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de gemeenteraad goed voorbereid is op deze veranderingen, zodat onduidelijkheden en teleurstellingen in vergunningverleningsprocedures voorkomen worden. De gemeenteraad moet de implementatie van de Omgevingswet goed in de gaten houden. Goede en transparante informatievoorziening is cruciaal voor de werking van de lokale democratie. De adviezen van de gemeenteraad over vergunningaanvragen die afwijken van het Omgevingsplan zullen door het college worden meegenomen en meegewogen. Dat hele proces moet transparant zijn. Het college is niet verplicht het advies van de gemeenteraad over te nemen, maar een advies met groot draagvlak in de gemeenteraad is lastig te negeren.

- ⊕ Optimaal voorbereiden op nieuwe Omgevingswet. De gemeente anticipeert op de invoering van de nieuwe Omgevingswet door het bestuurlijk ambitieniveau te bepalen en te investeren in scholing van ambtenaren en raadsleden.
- ⊕ De gemeente wijst deelgebieden aan waar ervaring opgedaan wordt met het werken onder de nieuwe Omgevingswet.
- ⊕ Bij de voorbereidingen op de Omgevingswet werkt de gemeente nauw samen met de Provincie en de Waterschappen.
- ⊕ De gemeente geeft ruimte aan inwoners om hun wijk of straat in eigen beheer te onderhouden.
- ⊕ Recreatiegebieden in en om de stad, investeringen in wandel- en fietsgebieden.

Hoofdstuk 10: Mobiliteit

Waar staat de ChristenUnie voor?

Mobiliteit brengt mensen bij elkaar en is nodig voor een sterke economie. Mobiliteit is in ontwikkeling vanwege digitale innovatie in het verkeer, de beperkte financiële houdbaarheid van het huidige openbaar vervoer, de opkomst van elektrische vervoersmiddelen (fiets en auto) en het nog steeds groeiende aantal auto's op de weg. Het streven van de ChristenUnie is dat mobiliteit steeds minder negatieve impact heeft op de kwaliteit van onze leefomgeving.

We kiezen voor verduurzaming van de mobiliteit, vermijden van overbodig verkeer, een betere benutting van de bestaande infrastructuur en het beter met elkaar verbinden van de verschillende vervoerssoorten: auto, publiek vervoer en fiets bij het personenvervoer, spoor en weg bij het goederenvervoer. De lokale overheid heeft de verantwoordelijkheid (samen met de provincie en het Rijk) om te zorgen voor infrastructuur van een kwalitatief hoog niveau.

Rijksweg A58

De Rijksweg A58 loopt dwars door de stad Roosendaal. Aan beide zijden van de weg liggen woongebieden. De snelheid op deze weg is thans beperkt tot 100 km per uur. De norm in andere grote steden bij een dergelijk traject is 80 km per uur. De ChristenUnie vindt dat de gemeente zich in moet zetten om de "A58 West-Brabant" weer op de bestuurlijke agenda van het Rijk te krijgen en de aandacht van de Provincie Noord-Brabant te behouden. Dit kan door in te zetten op een 80 kilometerzone. Het traject start bij het knooppunt de Stok tot de afslag Zegge en omgekeerd. Het verlagen van de maximumsnelheid tot 80 kilometer zou een relatief goedkope ingreep zijn om de weg veiliger te maken en vermindert de uitstoot van stikstofdioxide en fijnstof.

Deze stap moet de richting in duiden naar een nieuwe ontsluitingsweg tussen de A17 en de A58.

Betere ontsluiting wijk Tolberg

Een goede ontsluiting van de wijk Tolberg is noodzakelijk. Het verkeer moet makkelijker de wijk Tolberg in en uit kunnen. Bij ongeregelheden op het spoor zit de wijk Tolberg soms helemaal op slot, waardoor inwoners gebruik moeten maken van de buitenwegen die alleen voor bestemmingsverkeer bedoeld zijn. De gemeente Roosendaal heeft al een bescheiden bedrag van 250.000 euro opzij gelegd voor het project. Van de ChristenUnie mag de gemeente een hoger bedrag per jaar opzij leggen voor een betere ontsluiting.

Voetgangers

Voor ouderen en andere mensen die minder mobiel zijn worden de looproutes naar het centrum, belangrijke ontmoetingsplekken en (zorg)voorzieningen zoveel mogelijk aangepast naar hun behoeften (comfortzones).

Openbaar vervoer

Bij de transformatie van het openbaar vervoer naar publiek vervoer vindt de ChristenUnie de bereikbaarheid van de (kleine) kernen/dorpen een belangrijk punt. De provincie is verantwoordelijk

voor het openbaar vervoer, de gemeente voor andere vormen van publiek vervoer, zoals het leerlingenvervoer. De ChristenUnie vindt dat de gemeente en haar inwoners betrokken moeten worden bij de te maken keuzes.

- + Bereikbaarheid van kleine kernen blijft belangrijk.
- + Bushaltes zijn toegankelijk voor ouderen en gehandicapten.
- + Bij aanbesteding OV zet Roosendaal in op de inzet van schone bussen.
- + Waar mogelijk worden combinaties met het doelgroepenvervoer gezocht (regiotaxi's, scholierenvervoer, Wmo-vervoer).
- + Sociale veiligheid in de omgeving van haltes, stations en parkeerplaatsen wordt bevorderd.

Parkeren

- + Parkeergeld wordt zoveel mogelijk aangewend om de kwaliteit van de openbare ruimte/parkeergelegenheid/wegen en fietspaden te bevorderen.
- + De tarieven van betaald parkeren in het centrum zijn op weekdays erg hoog. Deze kunnen van de ChristenUnie omlaag. Ter compensatie kan voor parkeren op zondagen dezelfde tarieven als weekdays gelden.
- + Bij de aanleg en het onderhoud van transferia moet zorgvuldig worden gezocht naar een optimale aansluiting op het reguliere openbaar vervoer, vervoer per auto en fietsgebruik.
- + Er komen meer laadpunten voor elektrische vervoersmiddelen.
- + Invoeren van betaald parkeren in woonwijken gebeurt alleen bij voldoende draagvlak van bewoners.

Verkeersveiligheid

- + Er vindt een goede registratie van ongevallen plaats, zodat de zogenaamde 'black spots' in beeld komen.
- + De gemeente Roosendaal geeft in haar verkeersbeleid voorrang aan kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals voetgangers en fietsen.
- + Op alle fietspaden is of komt voldoende verlichting.
- + De gemeente Roosendaal werkt actief mee aan het realiseren van verkeerslessen, bijvoorbeeld op de scholen en bij instellingen. De gemeente stimuleert dat scholen zich inzetten voor het verkeersveiligheidslabel. (www.verkeersveiligheidslabel.nl).